

JÖVŐ

Taxa postală platită în numerar
conf. apr. Nr. 69352/947

1947 december 25 CSÜTÖRTÖK
III. évfolyam, 878 szám

Felelős szerkesztő:
PALÁSI JÓZSEF
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulcv. Regina Maria 12.
Telefon: 20-76

FÜGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

A megvalósulások Karácsonya

Írta: KÖVÁGÓ MIHÁLY

Vatamikor régen az öröm példakő
gyermekje jelezte távoli, elnyomott
világoknak a Megváltó születését. Sok,
sok évszázadon keresztül a majdan meg-
valósuló szeretet karácsonyi remény-
szikrája éltette a népeket és embereket
mérhetetlen szenvedések és megpróbáltatásai-
közepette. Mert a szeretet, a-
melynek földi megvalósulásáért Krisztus
vértanuhalált halt, nem volt még élő
valóság és a kiváltságosok dus aszta-
lairól még Karácsony ünnepén is csak
koldusmorzsák jutottak el a rabszaban
tartott embermilliókhoz, akik viskóiban
és nyomortanyáikon a valóságos, élő
Krisztushoz imádkoztak.

Amilyen mértékben fejlődtek a ter-
melőeszközök és amilyen ütemben gyor-
sult az emberiség ivelése az Ontudat
felé, oly mértékben és ütemben vált
egyre valószínűbbé az igazságos élet
közeli megvalósulása. A francia forrada-
lom elbukatta a földesuri önkényural-
mat, a nagy orosz forradalom pedig
egyszersmindenkorra véget vetett a pol-
gári társadalom kizárólagosságába ve-
tett hiedelmeknek és megvetette alapját
az első szocialista társadalomnak.

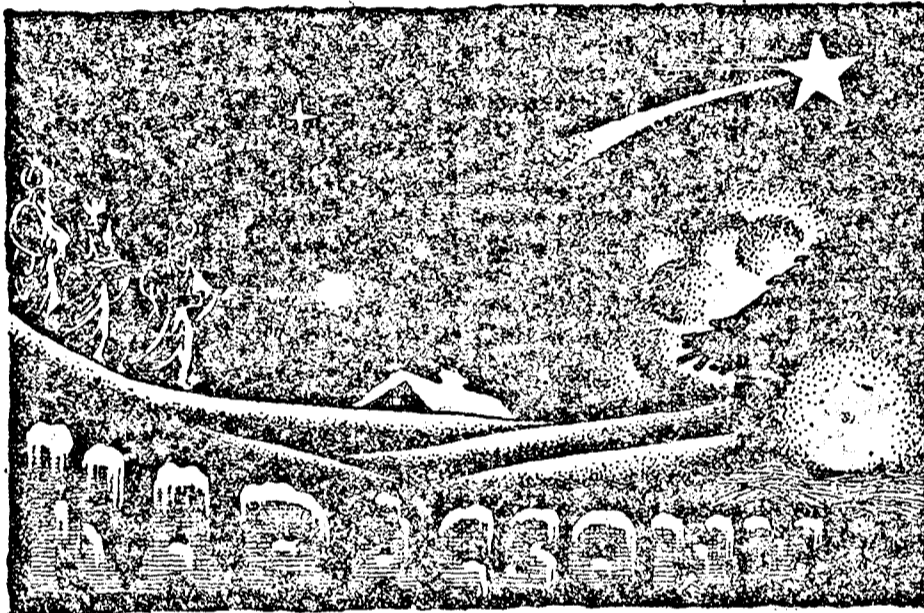
Itt, Délkelet Európában a megvalósulá-
sok Karácsonyát ünnepeljük az idén.
Anyagi és lelki vonatkozásban egy-
aránt hatalmas lépést tettünk meg előre
a karácsonyi ígék valóra válása felé.
Anyagi vonatkozásban egy új, igazsá-
gosabb világ fölépítésének vagyunk a
tanúi. A dolgozó tömegek maguk vették
kezükhöz sorsuk irányítását és a népi
demokrácia eredményeinek ragyogó pél-
dát teszik le ajándékképpen a nagy, kö-
zös karácsonyfa alá. Amerre csak né-
zünk a Duna völgyében, távol és közel
serény építőmunka látképe emle-
keztet bennünket egy változott világra.
Gondoljunk csak arra, milyen elnara-
dottságot, mily nagymérvű elkészítést
kell pótolni ezen a vidéken, ahol külön-
böző imperalizmusok kizsákmányoló
uralmai késlettették a fejlődést. Az első
világháború után egész sor ország lett
független, de gazdasági szabadság nél-
kül függetlenségük nem volt egyéb,
mint látszat. A jugoszláv rézbányákat
a román petróleumot, a magyar bauxi-
tot idegen tőkés aknázták ki, anél-
kül, hogy az országnak haszna lett vol-
na belőle. Románia, Európának a Szov-
jetunió után leggazdagabb közép-
európai szegényebb volt a mincstelelnél,
mert belső urai az angol-szász monopol-
tőke fizetett ágenseinek a szerepét ját-
szolták. A magyar bauxitot Németor-
szágba szállították, hogy a fasizmus
légihaderejéhez szükséges alumíniumot
előállítsák belőle. A román és a magyar
nép nagy tömegének ugyiszólván semmi

haszna nem volt az ország természeti
gazdagságától. Emberek milliói irni, ol-
vasni sem tudtak, a gyermekhalandóság
és a tüdővész számora rekordjait érték
el és Karácsony ünnepének külszines
játékonykodása mit sem enyhített a
nép nyomorán.

Mindez a múlté. Még legelkeseredet-
tebb ellenségeink is el kell, hogy ismer-
jék, hogy nagy megpróbáltatások — a
háborús pusztítások, aszályos évek —
lelküzdése után gyors ütemben hatadunk

a fejlődés útján. Ma már minden fel-
szabadult délkelet európai nép szilárd
pénzjegységgel rendelkezik és ez lehető-
vé teszi tervezett építőmunka meggyor-
sítását.

Talán még az anyagi változásnál is
nagyobb jelentőségű a lelki megújulás.
Emberök ezzel önkéntes munkával siet-
tetik vasutvonalak, hidak, épületek föl-
építését. A nemzetiségi ellentét és gyű-
lölet évtizedeken át szított tüzének utol-
só szikrája is kialszik ebben a nagy, kö-

A Dunánál

Írta: JÓZSEF ATTILA

Anyám kun volt, az apám félig székely,
félig román, vagy tán egészen az.
Anyám szájából édes volt az étel,
apám szájától szép volt az igaz.
Mikor mozdulok, ék ölelik egymást.
Elszomorodom néha emiatt —
ez az elmúlás Ebből vagyok. „Megísd,
ha majd nem leszünk...” — megszólította nek.

Megszólítanak, mert én vagyok már;
gyenge létemre így vagyok erős,
ki emlékszem, hogy több vagyok a eck nál,
mert az őseimig vagyok minden ős —
az ős vagyok, mely sokasodni foszlik;
apám- s anyámmá válok boldogan,
s apám anyám maga is ketté oszlik,
s én lelkes Eggyé így szaporodom!

A világ vagyok — minden, ami volt, van:
a sok nemzedék, mely egymásra tör
A honfoglalók győznek velem holtan
s a meghódított kinja meggyötör.
Árpád és Zalán, Werbőczy és Dózsa —
török, tatár, román kavargó
e szivben, mely e múltak már adósa
szelid jövővel — mai magyaroz!

...En dolgozni akarok. Elegendő
harc, hogy a múltat be kell vallani.
A Dunának, mely múlt, jelen s jövőndő,
egymást ölelik lágy hullámai.
A harcot, amelyet őseink vívtak,
hékévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk; és nem is kevés.

zős építő lendületben. A barátság és
megértés ezernyi gesztusa jelentkezik
szinte naponta Délkelet európa felszaba-
dult népei között. Az országok elh-
álló kormányok szilárd és határozott ki-
fejezői a béke és testvériségre irá-
nyuló népi akaratnak és diplomáciai
uton is megvalósítják, amit a minden-
nap élet ösztönösen fölszínre hoz. Gro-
za miniszterelnök budapesti utazását a
magyar kormányküldöttség romániai lá-
togatása követte, most pedig Tito mar-
sall vezetésével az új Jugoszlávia kül-
döttsége baráti és segélynyújtási egyez-
mények hálozatával a béke és demokrá-
cia közös arcvonalt építi ki a Keleti
Tengertől Triesztig. Ez a baráti szö-
vetség, amely nagyhatalom jelentőségé-
vel is fölér, nem támadójellegű alakul-
lás, de erejének és egységének tudatá-
val minden támadó jellegű kalandnak
elejét veszi. E békefront mellett pedig
ott áll a diadalmas Szovjetunió, a Föld
egyhatodát magában foglaló hatalmas
ország, amely örökdió a béke és demo-
krácia ügye fölött.

Igazi örömmel ünnepeljük 1947 Karácsonyát,
Délkelet európa felszabadult népei szá-
mára. Es ez országok között foglal helyet
az új, demokratikus Románia, a-
melynek dolgozó népe büszkén és elg-
tétellel tekinthet vissza az elmúlt év
eredményeire. A törvénykezés tovább
építette a népi demokrácia épületét, ez-
zel párhuzamosan pedig tovább épült
népi egyenjogúságunk valósága is. El-
mondhatjuk, hogy a romániai magyar-
ság ma már teljesen egyenjogu a ro-
mán néppel. Ha akadnak még nehézsé-
gek, ezek inkább abból adódnak, hogy
a számunkra fenntartott helyeket még
nem tudjuk — megfelelő keretek hián-
— betölteni. A magyar iskolákra vár
az a feladat, hogy új, demokratikus
szellemű nemzedék tölthesse be a rá
váró nagyfontosságú feladatokat.

A két nemzet közötti szoros kapcsola-
tok kiépítését román-magyar kultur-
intézmények, szellemi találkozók, kultúr-
cserék segítik elő.

Az 1848 évi szabadságharc százados
évfordulóján büszkén tekinthetünk a
múzeumi falon függő vértanúk arcába.
Elmondhatjuk nekik, hogy nem áldozták
életüket hiába, mert — ha egy évszáz-
addal később is — de megvalósult az
akkor oly merésznek és elérhetetlennek
látszó eszme: a népek testvériségének
gondolata. A Szovjetunióval az éter-
ben emberek százmilliói harcolnak a bé-
ke ügyéért. Azért, hogy Karácsony ne
találjon többé emberi könnyeket és a
megvalósult öröm igazi, nagy ünnepe
legyen.

A szovjet filmművészet eszmei magasságban és a valóság erejével tükrözi vissza a Szovjet népeinek életét

Kilencszázmillió mozilátogató egy év alatt

Ivan Bolsanov, a szovjet filmügyek minisztere rendkívül érdekes cikkben ismerteti a szovjet filmművészet harmadévtizedes fejlődésének változatos útját. A cikk rámutat arra, hogy a filmművészet a Szovjetunió legfiatalabb, legépezebb művészete.

A szovjet filmművészet ereje eszmei magasságban, a valóság pontos érzékelésében és abban rejlik, hogy hűven és világosan adja vissza a vetítőképernyőn a Szovjetunió népeinek sokrétű életét.

A szovjet filmművészet 1925—1926-ban indult el nagy hódító útjára. S. Eisenstein „Ptyomkin páncélos” és V. Pudovkin „Anyu” című filmjei eszmei tartalmukkal és a formák frissességével, arányával általános elismerést váltottak ki.

Nem kevésbé jelentőségteljesek voltak azok a filmek, amelyek az orosz filmművészetet elsősorban hozták a közönség elé, a „Szentpétervár végnapjai”, „A birodalom romjai”, az „Arzenál”, „Október” és mások.

Az első hangosfilmtől a „Csapajev”-ig

E filmek megjelenésével egyidejűleg folyt a művészkaderek kialakulása. A filmművészet első nemzedékében ma már általánosan ismert neveket találunk, mint M. Csiaureli, A. Dovzsenko, I. Pirjev, S. Vasziljev, V. Petrov, G. Alexandrov, F. Ermler, S. Geraszimov, S. Jutkevics, G. Kozincev és mások.

1931-ben jelent meg az első szovjet hangosfilm, az „Utravajó az éjtelme” (rendező N. Ekk). A következő jelentős moderntémájú hangosfilm, a „Véletlen találkozás” (rendező F. Ermler és S. Jutkevics).

1934-ben a leningrádi filmstúdió rendezői, a Vasziljev-testvérek, megalkotják a szovjet filmművészet remekművét, a „Csapajev”-et, amely a polgárháború legendás hadvezérééről szól. 1935-ben ünnepelte a szovjet filmművészet fennállásának 15. évfordulóját. A jubileum napján Sztálin a filmművészet munkásságát üdvözölve, ezt írta:

— A szovjet kormány új sikereket vár Önöktől — új filmeket,

amelyek a „Csapajev”-hez hasonlóan megörökítik a Szovjetunió munkásainak és parasztjainak dicső eseményeit.

Amelyek a szovjet népet új feladatok megoldására mozgósítják és egyaránt feltárják a szocialista építőmunka eredményeit és nehézségeit.

Ettől kezdve a szovjet filmgyártás munkásai a legkülönbözőbb kutatásokat végzik, hogy új kifejezőeszközöket találjanak a filmművészetben. Ebben a körzetben olyan filmek készülnek, mint a „Sors”, „Mi kronstadtak”, „A Baltikum képviselője”, a „Maxim” című film trilogia, a „Nagy polgár” két sorozata, a „Kormány tagja” és sok más hasonló.

1937-ben M. Romm rendező kitűnő filmet alkot a szocialista forradalomról, „Lenin október” címen. Ennek nyomán egész sor kitűnő film jelenik meg Lenintől és Sztálintól: „Lenin 1918-ban”, „Ember a puskával”, „A viborgi város rész”.

Ekkor készülnek a nagy történelmi filmek is: „Nagy Péter”, „A legyőzött hős”, „Mingin és Poszarszkij”, „Szuvorov” és mások.

Amelyek nagy történelmi hűséggel elevenítik fel a vetítőképernyőn az orosz nép történelmének feledhetetlen fejezeteit és kiemelkedő államférfiai, hadvezérei és népi hősei cselekedeteit.

Az orosz filmművészetrel együtt siker

Ötvennyolc földműves szakszervezet működik Arad megyében

Január 11-én kerül sor a megyei vezetőség megválasztására

A földműveszakszervezetek megszerzésére nagy erővel folyik az egész megye területén. A Megyei Szaktanács kiutatása szerint Arad megye területén 58 járásban 58 földműves szakszervezet működik. A mezőgazdasági munkásság gazdasági érdekvédelmének ez a szervezete január 11-én vasárnap délelőtt tíz órakor választja meg megyei vezetőségét.

A választáson a járásvezetőségek, a községi csoportokból pedig az elnök és a titkár jogosultak a szavazásra, ez ért minden szavazatra jogosult vezetőrégi tagnak január 11-én délelőtt tíz órakor köteleessége megjelenni a Megyei Szaktanács székházában, amelynek nagytermében tartják meg a választásokat.

Megépítik a Bukarestet a Dunával összekötő csatornát

A bukaresti városvezetőség egyik legújabb ülésén tárgyalás alá vették a fővárost a Dunával összekötő csatorna tervét. Ezt a tervet a „történelmi” kormányok alatt többször tárgyalták, de soha nem került megvalósításra. A város-

vezetőségi ülésen Leonida tanár részletesen ismertette a csatornaépítés kereteit és rámutatott arra, hogy a csatorna megvalósulásával a fővárosból tengeri kikötő lesz. A kikötőt Popesti-Leordeni közszéktől északra építik meg.

„MERCUR” Tulajdonos: Steiner Alexandru

fűszer- és festékárú nagykereskedés
ARAD, Crisan-uca 1. szám

Mélyen tisztelt vendégeinek kellemes ünnepeket kíván a „VADASZKÜRT” tulajdonosa
Nagy ünnepi műsor

Rövid hullámon rádiója tökéletes lesz, ha Sztolár Jenő „Radió Dinovox”

Eminescu 15 laboratóriumában javítja. Telefon 12-80

resen fejlődött a Szovjetunió többi népeinek filmművészete is. Ezek közül csak az Októberi Szocialista Forradalomig nemcsak nem rendelkezett önálló filmgyártással, hanem egyáltalán nem is ismerte a filmet.

A szovjet rendszer fennállása alatt Ukrajnában, Bjeloruszsiában, Kazahsztánban, Azerbajdzsánban, Uzbekisztánban, Turkmenisztánban és Kazahsztánban önálló filmstúdiók létesültek.

Háborús feladatok és az építőmunka befejezése

Már 1939-ben a szovjet filmgyártás óriási közönséget, 900 millió emberrel szolgált ki. Ez a szám felülmúlta az időkben Németország, Franciaország és Olaszország mozilátogatóinak együttes számát. Az ország mozihálózatja 1941-ben 28 ezer állami moziberendezésből állt, amelyek jelentős része szovjet falvakban működött.

A szovjet filmipar évről-évre növekedett. A nehéz háborús években a szovjet filmművészet számos művészeti értéket alkotott.

E filmek közül meg kell említeni a „Zója, a nép leánya”, „Szivárvány”, „Akiel nem lehet leigázni”, „Hadjunkot védték...”, „Az ezred fia” és sok más.

A háború évében egész sor jelentős történelmi film örökíti meg az orosz nép és a testvérepek hősiességét. Ilyenek a „Kutuzov”, „Nahimov tengernagy”, „Rettenetes Iván”, „Kotovszkij” és mások.

A háború alatt rendkívül felkötöttségű és nemes feladat hárult a szovjet filmoperátorokra.

A Nagy Honvédő Háború időszakában a fronton működő szovjet operátorok több mint 3,5 millió méter filmet vettek fel.

Ez az anyag természetesen óriási történelmi értéket képvisel.

Az általuk készített számos dokumentumfilm, mint „A német seregek veresége Moszkva alatt”, „Leningrád harca”, „Sztalingrád”, „Szovjet Bjeloruszsiá fel szabadítása”, „Budapest ostroma”, „Bécs”, „A felszabadított Csehszlovákia”, „Tito népe”, „Szovjet ostroma” és mások nemcsak nagy hűségűek, hanem nagy szakmai tökéletességűek is kitűnnek.

A háború befejezése után a szovjet filmgyártás előtt új, nemcsak cél áll: bemutatni a Szovjetunió népeinek békés építőmunkáját. Új filmek mutatják be a szovjet munka hőseit, a szovjet tudomány és kultúra vezető embereit, a szovjet gyárak és üzemek, a kolhozok élénélvő munkásait.

Horváth László
rádiólaboratóriuma
Arad, Eminescu-uca 3. sz.
Tel.: 21-61.

FOTO STERN
A R A D,
Bratianu-uca 13. szám
Művészifényképek készítése

CSOTÓ NAGY JÁNOS
láda és faáru gyára
A R A D, V, Babes-uca 20 szám

„OHM” Kádár János
Elektrotechnikai és fémipari Üzem
A R A D, Bulev. Regele Ferdinand 27
Motor, dynamo, mágneskeresés, akkumulátortöltés, precíziós esztergámmunkák, textilipari gépek, alkatrészek

Mi újság a nagyvilágban?

A béke Keleten épül. Ha a béke és szeretet idején szétválnak a nagyvilágban, világosan és határozottan határoz ki ennek a megállapításnak igazsága. Néhány újságim a terácsonyeltől napisajtó hiranyagából: „Ujabb drágulás és fedezetlen költségvetési hiány Franciaországban”, „Terjed a sztrájk Szicíliában”, „A mukdeni vasutvonalat támadja a kínai néphadsereg”, „Amerikai értelmiségiek a művészet áldozata ellen”, „Az Angol Kommunista Párt felhívása a kormányellenes összefogás érdekében”, „Inog a népellenes görög bábormány helyzete... S ugyanezeken, ugyanezen az oldalakon beszámolók a keleturópai új jáépítés megvalósításairól, az újjáépítésről és a népek közötti barátság kimélyítésének nagy munkájáról.

Éles indó, ha összevetjük a tényeket a máris nyilvánvalóvá válik, hogy míg Európa Nyugaton nyílt kísérletek folynak a tömegek jogainak elköszására, míg szerte a világon fegyveres erővel, az egyenlenség szításával igyekeznek a görzini hatalmát a házakmányolás, addig itt, miféleképpen a békét építik a felszabadult népek, becsületes és kitűnő vezetői irányításával. Mert a politika minden szép szolamán átharsog ma már az igazság szava. Nem lehet többé eltitkolni, hogy Olaszországban tíz és tíz ezer munkanélküli szomorú sora jelzi a reakciós politika gazdasági válságát. A franciaországi munkásság sztrájkja a politikai hatalmat bitorkó nagytöke kizsákmányolása ellen éremihatalatlan kiáltás volt az egész világ öntudatához. A tanácskozások, megrendezett saavazások és egyéb rendezői mesterfogások képtelenek eltagadni azt, hogy a régi módszerekkel a régi rendszereket menteni igyekvő politika mögött Nyugaton baj és nehézség for mind határozottabban felszínre.

A nemzetközi helyzet alakulásának fejlődése során két tény válik köztudattá világszerte: Az egyik tény, hogy kis érdekcsoportok üzletpolitikával, harácsolási vágyának kizárólagos kiszolgálásával, megoldhatatlanok a háború utáni nagy, általános problémák. A második tény pedig az, hogy helyzetének megerősítése érdekében egyre nyiltabban akarja felárcsaj fedt a valódi arcukat a profitpolitika. Büntársi viszonya a faszizmussal mindinkább nyilvánvalóvá válik és ez a megállapítás nemcsak a jelenre érvényes, hanem a multira is. Ez a politika, amely faszizma erőket szervez és irányít a népi demokrácia megvalósítása ellen, ez a politika nem volt ide-

gen már a háború előtt sem a faszizmustól, Büntárs, sőt megteremtője volt Mussolini feketesínges parancsuradának, a háteri örületnek és mindazoknak a lakájdiktatúrának, amelyeknek adott pillanatban egész Európát be kellett volna hálózniok. Céltuk és reméltecsük a Szovjetunió elleni általános támadás volt.

Mind ezeknek a (örökveseknek központja az észak-amerikai monopol-töke. Mint a hatalmas pókhálórendszer középpontja úgy alakul a grósztok konszernek világot felháni akaró szövetsége minden reakciós törelvés középpontjává. Ide futnak össze a szálak, itt összpontosul a központi akarat. Jaj annak az országnak, amelyik belekezdül ebbe a hálórendszerbe. A „testvérj” Anglia, a távolkeleti Kína, a vérbeműző Görögország s rajtuk kívül népek milliói vágódnak a hálóban. Miközben Északamerika házatáján sincs minden rondiben...

Mint hatalmas árnyék nehezedik az Egyesült Államokra a fenyegető, jelenlegi politikai eszközökkel elkerülhetetlen gazdasági válság réme. A második világháború hatalmas üzlete lezárult. Ez a tény azonban nem jelent megnyugvást az USA ipari hatalmasságainak. Sőt, csupán úgy tekintik, mint kitűnő hasznát hajtó vállalkozás „időelőtti” befejezését. Minden eszközzel azon dolgoznak tehát, hogy a profitszedés idejét meghosszabbítsák. Új háborúra lenne szükségük. Polgárháborúkra és népek közötti összecsapásokra, emberhájjára és pusztulásra, mert számukra ebből terem a haszon.

Ez a kísérlet azonban távolról sem sikerült olyan mértékben, mint remélték az emberi szemvedés vámszedői. A világ népei nem akarnak háború. A béke utáni vágy mind határozottabbá válik s ezt minden áron el akarja fojtani a nemzetközi monopol-töke. Részben az új „üzleti lehetőségek” érdekében, részben pedig azért, mert hatásai súlyosan érezhetőek az USA gazdasági gépezetében is. A béketermelésre történő áterés minden nehézséget dolgozók vállára igyekeznek bengergetni, a profitmentést a munkásság kenyereinek kiseb-

bitésével várják elérhetni. Am, amint ez nem volt megoldás soha eddig a történelem folyamán, ugyanúgy nem megoldás ezúttal sem. Hiába igyekeznek kiírjeszteni politikai és gazdasági lépéseiket messze az ország határain túlra. Hiába próbálkoznak azzal, hogy két marokkal vezik a szétűrés magvát, mert kifízetődő véhert akarnak aratni. Nagy törvényszerűségek szabják meg a kizsákmányolás politikájának útját. S ez az út csak a nagy, népi tömegek felzabadulásához vezethet.

Mialatt pedig Nyugaton a mesterségesen szított és felszínen tartott igazalmak időszakát jelenti 1947 kánicsouya, itt, nálunk Keleten, valóban a béke építésével foglalkoznak a népek és vezetőik. A világnak ezen a részén érvényesül az a politikai kizsákmányzás, az a hatalmas erőhatás, amelynek forrása a Szovjetunió, a Szociálista Tanácskötársaságok Szövetsége nemcsak a második

világháború győztes, de győzedelmes előharcosa a békének is. A Szovjetunió ezt a nemzetvédelmi háborút valóban a békéért vívta. A tartós, építő, népeket boldogító békéért. Ki érezhetné ezt job-

ban, mint éppen mi, szomszédai a hatalmas győztesnek, amely egyetlen percig sem viselkedett győztesként. De megosztotta velünk és minden néppel, amely igaz szándékkal csatlakozott a békemű építéséhez, a győzelem minden előnyét. Ez az oka annak, hogy nálunk sztrájkok helyett a termelés fokozása, az életszínvonal emelése, a kormányzat és mindannyunk legfőbb gondja. Ez az oka annak, hogy itt, mi, mindannyian a szeretet és béke igazi szellemében ünnepeket ünnepelünk. Idén karácsonyt is várhatjuk az újszünetből.

Mind ezek után megkérdendő, hogy vajjon a világ két táborra szakadása az az újság a nagyvilágban, amelynek szemtanúi vagyunk? Erre pedig határozottan és öszintén nemmel felelhetünk. A világot nem lehet két táborra szakítani abban az értelemben, ahogyan azt a dobjápolitika elképzei. A világot nem tudják földrajzilag úgy elválasztani, ahogyan nekik tetszene. Nem, nem létezik „vasfüggöny”. Mert a népek békévégyának, szabadság-szeretvének s az öntudatosodásnak nem lehet gátat vetni. Nincs az a függöny, amely mögé elrejtetheték Kelet nagy békeművét, az itt élő népek biztonságos fejlődését, a hajszolt, kiszápolozott, kizsákmányolt népek elől.

S ha két táborra bomlik a világ, az semmiféle sem úgy megy végbe, amint az „üzleti tervok” feldolgozók. Ez a kettészakadás nem kellemes a haladás, fejlődés és boldogulás elhőnsőgeinek. Mert a fogalmak tisztázásával egyet len, hatalmas táborban gyűlnek össze a világ összes, fyszabadulásért küzdő népei, a másik oldalon pedig ott maradnak magukban és végre hatalmuktól megfosztottan a kizsákmányolók, a kiszápolozók és lakájjuk, az úgynevezett „politikuskok”. (b. k.)

Veszek, eladok, becsere'ek, átalakítok arany- és ezüst ékszereket
BERKOVTS F.
 aranyműves és ékszerész
 Arad, Bratlanu-ucca 2-4.
 Távbeszélő: 24-75. Javítások jutányos áron készülnek

URANIA Karácsonyi műsor.

Gyönyörű mese egy róka kalandjairól a csodák országában

CSIZMÁS RÓKA

Egy film, melyet mindenkinek látnia kell.
 Ünnepkor az előadások pontosan kezdődnek:
11.30, 3, 4.30, 6, 7.30 és 9 órakor

ARO | E'oadások: 3, 4.30, 6, 7.30, 9 | Déle'őt 11.30-kor
M A T I N E

A legkellemesebb karácsonyi szórakozás

Jávor Pál legkedvesebb film'e
Nem élhetnek muzsikaszó nélkül
 Teljesen új kópia.

FORUM 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor | **ROYAL** fél 3, 4, fél 6, 7 és fél 9 órakor

Egy kivételes filmesemény a Karácsonyi ünnepekre!
 A bukaresti Scala- és Ritz-mozgok parádés műsora!
 Egy film, amelyről mindenki beszél!
 Egy kalandor szerelme!

Az ördögi asszony

James Mason, Margaret Lockwood
 a „Sziurkeruhás ember” felejthetetlen kettősével

Pénztár d. e. 10-12-ig nyitva!
 Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek!

A fasizmus elleni harc vértanúinak nyomdokain

A Népvédelem aradi szervezete napközi otthonaiban kétszáz kisgyermek részesül ellátásban. 2800 moldovai és székely gyermek talált ideiglenes otthonra Arad megyében

A Népvédelem (A. P.), mely az elnyomatás nehéz éveiben, ezer veszéllyel szembeállva harcolt, dolgozott, segítve azokat, akik demokratikus magatartásuk miatt börtönök mélyén súlylódtek, ma kivészi méltó részét az ország újjáépítéséből is. A felszabadulás utáni napon a szervezet már megindult azon az úton, mely a béke és a haladás felé vezet.

A börtönökből kiszabadult otthon és élelem nélkül maradt antifasizista foglyokról kellett mindenekelőtt gondoskodnia, hogy a tapasztalt harcosok kivessék részüket az ország demokrata alapokra való helyezésében.

A „Mindent a frontért, mindent a győzelemért” jelszóval a Népvédelem (A. P.) karavánokat küldött a szovjet katonákkal vállalt harcoló román katonáknak. Több vonat ruhanemű, élelem, cigaretták és rengeteg ajándék volt bizonnyal a szervezet szeretetének és hálójának a demokrata hadsereg iránt, mely felszabadította az országot a fasiszta járom alól.

Mikor Eszakerdélyt és Moldovát kifosztották a visszavonuló hitlerista hordak, a Népvédelem (A. P.) több száz vagon élelmiszerral támogatta a nincstelen vidékeket.

A frontról hazatérő sebesülteket és rokkantokat a Népvédelem (A. P.) vette gondjaiba. A szervezet csapatai ajándécsomagokkal, élelemmel és cigarettaival könnyítették a kórházban fekvő sebesültek helyzetét. Ortopéd kórházait állították fel és tanfolyamokat létesítettek, hogy a rokkantak sebsülésük szerint új foglalkozást sajátíthassanak el.

Segítő kéz az aszály hónapjaiban

A hadiözvegyeket a szervezet igyekezett a természetben elhelyezni. A hadiárvaik részére csecsemőgondozókat és napköziotthonokat állított fel. A földosztáskor a Népvédelem (A. P.) közbejárására a hadigondozottak voltak az elsők közt, akik földhöz jutottak. A természetben csatában sebesültek és földművelési eszközöket is kaptak.

A máramarosi tifuszjárvány leküzdésére a Népvédelem (A. P.) egészségügyi karavánokat szervezett, önkéntes orvosokat, ápolókat és nagymennyiségű gyógyszert küldött a fertőzött vidékekre.

Amikor Moldovát és a Székelyföldet szárazság sújtotta, a Népvédelem (A. P.) kezdeményezésére megalakult a CARS. Az aszálysújtotta vidékek segélyező bizottsága, mely minden erőfeszítést megtett az éhező vidékek megsegítéséért.

24.543 kisgyermeket helyezett el az ország dúsabb termő vidékein jó lelki, hazofiaszerzésű munkás, paraszt és intellektuális családoknál. Arad megyében 2800 moldovai és székely gyermek talált otthonra. A

CARS több ezer ingyenes étkezdéjében 400.000 nincstelen étkezett háromszor napján.

Ez az akció, melynek sikere érdekében, a CARS-al vállaltva a Népvédelem (A. P.) is kivette a részét, széles néprétegeket mozgósított, sőt megértésre talált a baráti szomszéd államokban is. Így például Magyarországon 1500 gyermek nyaralt.

Ma, ugyancsak a Népvédelem (A. P.) kezdeményezésére megalakult a Nemzeti Gyermekvédő bizottság, mely állandó jellegű és célja a gyermekek élet színvonalának az emelése, a gyermekhajandóság és a betegségek leküzdése, a csecsemő és az anya védelme. Ez az új szerv hivatva van egy olyan öntudatos embertípust nevelni, mely kész megvédeni a hékét, a demokratikus rend-

BUTOR! Modern, legkiválóbb minőségű kombinált szobák, hálószobák állandóan raktáron
BUDACSEK-nél
Arad, Bulvárdul Regele Ferdinand 7

INDUSTRIA AGRICOLĂ ARDELEANĂ S. A.

ARAD,
Calea Aurel Vlaicu 276.
Telefon: 18-00

Hendl Ödön
gép- és fogaskerék-gyára

Arad,
Marasesi-ucca 46

Telefon: 18-62

szert, a sok vérrel kivívott ember jogokat.

Az aradmegyei Népvédelem szervezete fennállása óta, hivatása magaslatán áll és kivészi méltó részét az ország új jellepítésében vívott harcban.

A hadirokkantak jogainak elismerése

Ingyenes orvosi rendelésében 7500 többnyire hadigondozott részesül gondos kezelésben. A szegény betegeknek 400.000 lej értékű orvosságot osztottak ki. A hadigondozottak otthonában az utolsó hónapokban 250 átutazó rokkant talált éjszakai pihenést, 380 rokkant kapott ingyen ebédet és utatváltót. 60 rokkant és özvegy kapott ez évben Karácsonyra meleg ruhát. Ugyancsak 200 hadiárva láttak el a karácsonyi ünnepen meleg ruhával, cipővel és különböző ajándékokkal.

A Népvédelem 4 napközi otthonában 200 kisgyermek részesül állandó gondos ellátásban és ápolásban.

A demokrata hadsereg ujoncai között a Népvédelem, karöltve a többi demokrata szervezetekkel több ezer cigarettát és ujságot osztott ki.

A rosszemlékl Alexandriai pénzügyminiszter idejében a Népvédelem a megyében lévő 1086 szervezett hadigondozott nevében, többször folyamodott ezek helyzetének orvoslása érdekében. Jellemző, hogy amikor annakidején a hadigondozottak hónapokig nem folyósították a járandóságukat, ugyanakkor a pénzügyminisztérium csatlósainak 25 milliárdot fordított a teniszpályájuk megépítésére és még 50 milliárdot irányított elő erre a célra.

A már 3 éve vajdó hadigondozottak ügyét csecsapásra rendezte Luca Vasile pénzügyminiszter. Beszörolta az 1946 november 13-án megjelent 900 számú törvényből kimaradt hadigondozottakat, ugymint az északerdélyi magyar hadseregből eredő rokkantokat, órvákat, özvegyeket, valamint az 1914-1918-as háború volt magyar nyugdíjasait, akiknek jogait a múltban kormányzó „történelmi pártok” nem ismerték el.

A Népvédelem, melynek keretében belől megalakult a volt antifasizista bebörtönzöttek és deportáltak szövetsége reméli, hogy demokrata kormányunk elég tételt fog szolgáltatni úgy az antifasizista harcosoknak, mint a faji deportáltaknak, inkadrálva őket is a 900 számú törvénybe. Hiszen ezokról van szó, akiket a fasizmus legerősebben sújtott, akik nem kaptak fegyvert a védelmükre, akiket rabigába hajtottak. Azoknak az özvegyekről és árvaikról, akik Ilava, Doftana, Targu-Jiu börtöneiben, Transznisztria haláltáborokban, az Ukraán homezőkön, vagy a német megszemmiselési lágerekben pusztultak, vagy rokkantak meg.

Karácsony estéjén, visszatekintve a nagy munkára, melyet kifejtett a háborus sebek begyógyításáért, az ország újjáépítése szolgálatában,

a Népvédelem tovább halad a hős antifasizista harcosok Filimon Sarbu, Simo Lonka, Józsa Béla, Ocskó Teréz és a többi hős nyomdokain

Antifasizista irányvonalaát kihangsúlyozva, a Népvédelem a jövőben is harcolni fog a szociálistizmus utján haladó népi demokráciánk megszilárdítása érdekében, a hékéért és az együttélő népek boldogabb jövőjéért.

HODOS CLARA
Népvédelem aradmegyei kulturfelelőse.

SCHULHOF LAJOS „MODERN” KÖLCSONKÖNYVTÁR
Román, magyar, francia, angol újdonságok
Joan Robu-ucca 2. Telefon: 25-27

Megérkeztek a legújabb 1948-as Philips Rádiók
a Philips Radió
szalonba, Arad, Dr. J. Robu-ucca 2.
Telefon: 25-27

TASSY ISTVÁN
villanyszerelő
Dr. Joan Robu-u. 2.
TELEFON 25-27

„A megbékélésért harcoljunk minden nap és minden cselekedetünkben...”

— mondotta Kővágó Mihály, az MNSz karácsonya ünnepe során

A Magyar Népi Szövetség aradi és megyei szervezeteinek részvételével és a szervezet aktívistái melegségteljes karácsonya-ünnepeket rendeztek szerda délután a Marasesti-Kossuth ucai színházban. A bensőséges ünnepeket a harmadik kerületi énekharca vette be, majd Kővágó Mihály elnök emelkedett szószíni látra. Mely szavakkal hangúlyozta: harcoljunk kell, hogy megvalósítsuk az igaz krisztusi eszméket, amely a szereteten épül fel. Mi is a megbékélésért, a testvéri szeretetért harcolunk, de nemcsak ezen a napon,

hanem minden nap és minden cselekedetünkben.

Erre a napon kihangsúlyozottan fogadalmat kell tennünk, hogy mindent megteszünk a béke megővése érdekében. Sok olyan hely van — így Görögország, — ahol a népek nem ünnepeket meg Karácsonyt és arra az időre kell gondolnunk, amikor fegyverünk és körülöttünk is háború vihartzott.

Legyen figyelemztetés számunkra, hogy nem akarunk többé háborús karácsonyokat.

Legyen a béke maradandó és a szeretet szelleme töltse be lelkünket.

Kővágó Mihály végül megköszönte a vezetőségi tagoknak és a munkatársaknak önfeláldozó munkáját. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Jancsi Márta és Boros Jolán, a 13. számú elemi iskola kis növendékei mondtak el egy-egy ünnepi verset, majd Barabás Ferenc ötödik gimnázista, a Tóth Árpád kollégium növendéke, Ady Endre „Karácsony” című versét szavalta leendőltet. Kővágó Mihály zárószavaival a bensőséges ünnepség véget ért.

Karácsony első és másodnapján, valamint vasárnap négy előadást tart a színház

Az aradi színházat az évad legnagyobb sikerű darabjaiból állította össze az ünnepi műsort, amelyen a Hollandi menyecske és az Erdészleány nagyoperettek szerepelnek, továbbá felelevenítik a háború előtti évek legnagyobb sikerű operettjét, az En és a kisöcsém. A színház

ünnepe első és másodnapján négy előadást tart: délelőtt 11 órakor, délután 3 és 6 órakor, valamint este 9 órakor.

Hasonlóan négy előadást tart vasárnap is. A színháztermet az összes előadásokon fittik. A színház részletes ünnepi műsora:

Csütörtök délelőtt 11 órakor Hollandi menyecske operett, délután 3 órakor Juramantul (román előadás), délután 6 órakor: En és a kisöcsém, operett, este 9 órakor En és a kisöcsém.

Péntek: délelőtt 11 órakor En és a kisöcsém, délután 3 órakor Hollandi menyecske, 6 órakor (román előadás) Heidelbergul átadása, este 9 órakor En és a kisöcsém.

Szombat délután 3 órakor Erdészleány, 6 órakor En és a kisöcsém.

Vasárnap: délelőtt 11 órakor román nyelvű előadás az Astra munkássága részére, délután 3 órakor Erdészleány, 6 órakor En és a kisöcsém, este 9 órakor En és a kisöcsém.

December 20-án hétfőn színet, kedden 6 órakor első helyarákkal Hollandi menyecske, 31-én szerda este fél 11 órakor nagy szilveszteri kabaré január 1-én 3 órakor a szilveszteri kabaréműsor megismétlése, délután 3 órakor pedig En és a kisöcsém.

Előkészületben: Asztalos István színműve: Fekete macska, Gili Baba, Légy jó mindhalálig. Hajduk hadnagya, Az ördög cimborája, Nebántsvirág.

A városi és törvényszéki tisztviselők karácsonya ünnepe

Bensőséges összejövetel keretében tegnap délelőtt 11 órakor tartották meg az aradi városháza tisztviselői karácsonya-ünnepeiket, melynek során különböző ajándékokkal lepték meg a tisztviselők és városi dolgozók gyermekeit. Farcu szindikátusi elnök köszöntötte a megjelenteket, majd

Crasnic Eugen dr. városi vezértitkár fejezte ki a városi tisztviselők és alkalmazottak jókívánságait a városvezetőknek.

Köszönetet mondott Palincas polgármesternek és Sabau alpolgármesternek, valamint a szakszervezet tagjainak, mert lehetővé tették a szeretetteljes gondoskodást a városi alkalmazottak gyermekei számára. Utána Palincas polgármester fejezte ki ünnepi jókívánságait az egybegyűléstnek. Több karácsonyi dal előadása után, ünnepi hangulatban ért véget az összejövetel.

Az aradi törvényszéken is megtartották tegnap délután a karácsonya-ünnepeket, amelyen szegény gyermekeket ajándékoztak meg ruhafélékkel.

Az ünnepeket Bajor törvényszéki bírónyi nyitotta meg és dr. Putici ügyvéd méltatta az ünnepek jelentőségét.

Takarékoskodjunk és gyümölcsöztessük megtakarított pénzünket

Vezető körök a pénzügyi alapján és hogy megadják a lehetőséget az ország polgárainak, hogy minél jobban gyümölcsöztesse megtakarított pénzüket, létrehozták az állam által szavatolt takarékbetétet.

A takarékbetéti műveleteket biztosító törvényes keret a takarékpénztári betétek biztosításáról szóló törvény, a takarékbetét elősegítéséről szóló törvényrendelet adják meg, nemkülönben az a minisztertanácsi jegyzőkönyv, amelynek alapján kijelölték a Nemzeti Bank által szavatolt Hitelezési Betéteket. A fenti törvényrendelet és minisztertanácsi jegyzőkönyv minden sorából kiértezhető az a gond, amely a legjobb feltételeket igyekszik megvalósítani a takarékbetétek tulajdonosai számára.

Megállapítható, hogy a betétesek a takarékbetétek intézményében anyagi érdekeik megvédésének csodálatos és hatalmas eszközt találják meg.

A betétesek érdekvédelméért a Román Nemzeti Bank által nyújtott szavatolás képezi, továbbá: nagy kamatok: 5 százalékos azonnali és 6 százalékos határidőre, ugyanakkor, amikor maga a Nemzeti Bank 6 és 7 százalékos kamatokat ad, továbbá mentesség mindennemű illeték és költség alól és végül a betéttitok teljes biztosítása.

Az egész betéti eljárás tökéletesen lett kidolgozva. A pénz attól a pillanattól kezdve, hogy gyümölcsöztesse eljuttatják elhelyezték, egészen visszavonásáig persegő gondos ellenőrzésben és kezelésben részesül.

A takarékbetéteket a Román Nemzeti Bank által nyújtott hitelek felhasználásának alapelvei szerint gyümölcsöztetik, amely közvetlen és azonnali ellenőrzést gyakorol minden pénzintézet fölött. A legesélyesebb eltérés a Román Nemzeti Bank direktívájából, amelyet valamilyen hiteltörvény vezetője elkövetne, a legújabb büntetésben részesül, hogy ilyen módon is megvédjük a betétes, aktív szemben a Román Nemzeti Bank közvetlenül felelős.

A takarékbetétek biztonsága három erőteljes pilléren nyugszik: A pénz szilárdságán, vagyis egy erőteljes és egészséges lejen: a Román Nemzeti Bank kezességén és magán a takarékoskodást támogató Nemzeti Bizottságon, amelyben öt miniszter vesz részt, továbbá a Román Nemzeti Bank kormányzója, az

Országos Szaktanács elnöke, a Magyar Népi Szövetség elnöke, a Zsidó Hittközségek Szövetségének elnöke és végül a Román Demokrata Nők Szövetségének elnöknője.

Ilyen módon minden állampolgár meg-

győződhet arról, hogy megtakarított pénzét jól megvédi és jelentősen gyümölcsözik. Ezért a jövőben minden lej kiadást alaposan megfontoljunk, hogy gyümölcsöztesse megtakarított pénzünket.

A bibliamagyarozó

Bevallom, mindig gyanakodtam a bibliamagyarozókra. Mert ugyan mi magyarozni is lehet azon, hogy: „Ne ölj”. Világos és félreérthetetlen magyarozat ez mindannyiunknak, akik — nem magyarozzuk a Bibliát. Annál több gondolatra késztetett Juhász Attila, gépészmérnök és levéltároló lapulajdonos apróhirdetése, amelyben bibliamagyarozatát hirdeti és ajánlja „szűkkörü előfizetőgárdá” számára. Itt mindjárt csirájában valami nem egyezik a szokványossal, mert bizony a mult bibliamagyarozói igyekeztek minél szélesebb körben terjeszteni igéiket. Vegyük ehhez még hozzá, hogy Juhász Attila huszonöt éven keresztül épenséggel nem bibliamagyarozattal foglalkozott és ha volt biblia, amit hirdetett, az kétségtelenül a gyűlölet biblijája volt. Ezért gyanus az egykori gépészmérnök és röpíratíró szerepe, aki mindaddig szélsőjobboldali realpolitika vitézi sikkján legnyakadati és fölmerül a kérdés az emberben: mitől jámborult el olyan nagyon Juhász Attila, hogy bibliamagyarozatra adta mindenkor zavaros fejét? Miért nem magyarozta ő a Bibliát akkor, mikor arra olv kiáltó szükség lett volna, vagy ha már magyarozta, miért cselekedte ezt hamisan?

Juhász Attilának két eszmétársa volt Aradon. Wittauschek Ervin, a később kicsúszott szilasi-legény és Böszörményi Benedek, aki hitleri buzgóságában odáig ment, hogy magyaroságát is megtagadta. Akkor azonban, amikor ez a szörnyszülött háromság Aradon vitézkedett, még koránt sem volt szó a Bibliáról. Ellenkezőleg azon igyekeztek, hogyan tudnák minél mélyebben a sárbatiporni az alapvető és félreemmagyarozható paran-

csokat. Még a bukaresti földrengés is arra szolgáltatott alapot Juhász Attilának, hogy a zsidók ellen röpíratírozzon. — Ki más lehet a földrengés okozója? — mondotta tőle megszokott bölcsességgel az aradi nyilas-újság főszerkesztője, akinek butasága nem lett volna tragikus, ha nem így kezdett volna azzal környezetét is megfertőzni. Akkor azonban így volt divatos, butáknak állott a világ, akadt egy pamacehajuzos Főbuta és utána igazodott a többi.

Aztán sokáig nem hallottunk róla. Odaát, Budapesten várta a német csodafegyverek hatását. Ki várta volna, ha nem open ő? Valahogy hazavergődött és azóta is Világoson lapult, várva az „idők változását”. Az idők persze már nem változtak, a gyorsan változó idők kora elmúlt, Juhász Attila azonban rem. maradhatott sokáig a névtelenség homályában. Mint bibliamagyarozó jelentkezik. Valódi báránybőr ez, akárki elhiheti. Csak, amit rejteget, azt kisé közelebből kellene szemügyre venni. Mert mondtuk már: az a parancs, hogy „Ne ölj”, a mi számunkra egyenes és félreérthetetlen. Juhász Attilának azonban huszonöt éven keresztül még erre is tudtak magyarozatot. Szabad volt ölni, csak épen nem mindenkit. Szabad volt lopni, csak épen nem mindenkitől. És minden parancsolatnak megvolt a hitleri magyarozata, hogy véresre pirult tőle a Föld. Ezért fogadjuk kéteílyel és gyanuval Juhász Attilát, a bibliamagyarozó hamis prófétát. A nagy nyilvánosság előtt már nem hazudhat, tehát most szűkkörü előfizetők pályázik. Mesterségét nem tagadta meg. Hogyan is mondta, a keserű napokban született tréfa? „Hazudik rendőltelenül”. (k. i.)

ELECTRO-mechanical műhely mechanikai szerelések és javítások, nikkelezés, autogén és villanyhegesztés
ZARNA GHEORGH-cég Tulajdonos: **ZARNA PAVEL**
ARAD, Bul. Reg. Ferdinand 44. Telefon: 12-95

„MINERVA”

könyv- és papírkereskedés

Tulajdonos:

M. Almasan és R. Neagu

Arad, Bul. Reg. Maria 28.

Telefon: 20-66

A legmodernebb

ezüstképek és dísz tárgyak

a legjobb kivitelben

Vágási József ezüst-ékszeráru üzomében, Arad, Stroiescu 13

WALDER ZOLTÁN

szabósa

ARAD, Duca-ucca 15-17. sz.

Telefon: 14-70.

LEITERSDORF SANDOR

bőrkereskedése

ARAD, Strada Horia 1. szám.

Hammer Vilmos és Fia

kerékpár, varrógép és gyermekkosci raktár

Arad, Avram Iancu-ter 5-6. szám,

Telefon: 30-21

„ASTRA”

vagongyár

ARAD

BRASSÓ

Szászváros

Ion Gârda

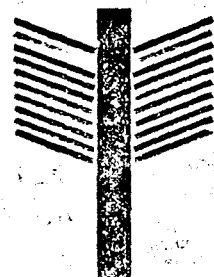
A R A D,

Bul. Regele Ferdinand 40-42.

TELEFON:

18-04 sz.

Rizs, árpa kása és sárgaborsó hánoló. Rendelést hánolásra termelőköl elfogadunk.

Villamossági
Üzemek
Hitelintézete

Arad

A „lörténelmiek“ bírósága előtt

Az elnyomás bérelt szolgálai esküre emelték véres kezüket, a Keresztrefeszített pedig mellérehajtott fejjel hallgatott...

Hogyan mecskolták be az igazságot a Maniu és Bratianu hadbírók és hogyan velettek évlizedekre börtönbe a „gyanasakal“

Nem szándékozom senkif sem unatni bírósági tárgyalások hosszas leírásával. De mivel mostanában sűrűn hallunk és olvasunk a kormány tervéiről, hogy az igazságszolgáltatást reformálja, az az a dolgozó nép érdekében megválasztatja, időszerűnek tartom visszatekinteni arra, hogyan gyakorolták és szolgáltatták az igazságot a „lörténelmi“ demokraták által felkent Antonescu marshall uralkodása alatt. Csak két tárgyalás választát — a számtalan közül — szeretném papírra vetni. Csak azokat a jellegzetes vonásokat, amelyek a lényegét mutatják annak a szörnyszülöttnek, amelyet akkor „igazságszolgáltatásnak“ neveztek.

Vádoltak, akik vádat emelnek...

1943 első felében a jászvásári hadbírósgon folyik a tárgyalás. A szereplők, rangfokozat szerint: az ezredeselnök, a két kapitány-hadbíró, egy főhadnagy-ügyész és egy őrnagy-jegyzőkönyv-vezető. A felsorolt hadbírósgal szemben, balra négy-öt védőügyvéd. A terem háttérében álló padokon ülnek a tanúk, egy-két sziguranca megfigyelő, a családtagok és az érdeklődők. A hadbírók jobbkézre fűzöl, a részükre elkülönített két padon szorong vagy 25 vádlott. Munkásemberek, románok, magyarok, fiatalok, idősek, vegyesek. A vád ellenük, az akkori hivatalos erkölcsök szerint, szörnű: a — „lörténelmi“ magusok által szentnek és sérthetetlennek tartott — társadalmi rend „Isteni“ összekövés és háborúellenes rőpcédulák terjesztése. A bíróság asztalán hevernek bűnösségük bizonyítékai: a sziguranca jegyzőkönyvbe vett vallomásaik.

Kihallgatásuk alkalmával azonban, mintha csak összebészelték volna, mind visszavonják a sziguranca telt vallomásaikat, mert, mint kiderült, ott a lepdaltiasabb kizsákolka kényszerítették őket ezekre a vallomásokra és a jegyzőkönyvek aláírására.

ezt nem a panaszosok hangján, hanem úgy mondják, mintha ők lennének a vádlók. Igen, vádolnak, amikor elmondják, hogy egy ember közülük a vizsgálatnak vezetett kizsákolka becsült. Következnek a védőtanúk: a vádlottak mérnök, mesterei és munkatársai. Hát ki is ismerő munkásokat, ha nem azok, akiknek vezetése alatt, vagy akikkel egy munkapadnál, egy sorba és sorban dolgoznak. Egymásután szólítja őket az elnök és eskettől meg az előtte lévő feszületre.

Egymásután mondják el, hogy a kérdzett vádlottat becsültés, józan-életű embernek és jó munkásnak ismerik.

Csodálkozva néznek az elnök arcába, amikor az a kérdéseket intézi hozzájuk... Igaz, hogy azt sem hallották, hogy

a vádlottak a háborút jelkesedtek, vagy a háború alatt dívatba jött csirizes kenyeret dícsérték volna.

De, hogy vajami veszélyes összekövésben vettek volna részt, azt el sem tudják képzelni...

A vád tennél következik, három sziguranca komiszár. Egyenként lépnek az elnök asztalához és... a nem-

rég még vallatástól véres kezüket szemrebbetés nélkül teszik a feszületre... háborús nélkül esküsznek... Isten engem úgy segítse... és Jézus, a keresztrefeszített, mellérehajtott fejjel hallgat...

Huszonegy vádlottat fímentenek, négyet pedig: 10-6-6-5 évi kényszermunkára ítélik.

Románok, magyarok, egy a sorsuk...

A második, a sok-sok eset közül. A színhely ugyanott, ugyanaz a terem. Szörnűs katonák vagy harminc-embert terelnek be a tárgyalóterembe és állítják kétszárba a bírósági asztal előtt, tisztos távolságra. Harminc szörnűs, meg rongyos ruhás, ujjait a kérges tenvertől kigyengésített nem tudó, barázdás arcú, borostás állú parasztok. Jobbára öregek, 40-70 év között osztozkodnak a koron. Ezúttal gyorsabban perreg a film. Ezúttal nincsenek családtagok, érdeklődők, tanúk és védőügyvé-

dek. E sorok írója is csak véletlenül és mondjuk, nem szabad akaratából van jelen. A kihallgatás példás gyorsasággal történik. Csak három kérdés van. Név? Kor? Eljárné a vádat? Megy, mint a harikacsapás. A kérdések nyomán román és magyar nevek hangzanak fel. A korok kérdésre, a fent említett évszámok. Az utolsó kérdésre pedig kivétel nélkül, igen a felelet.

A vád ellenük, hogy hírvők voltak és az akkori erre vonatkozó rendelkezéssel megszegve, egyikőjük házában össze-

gyűltek és ott a maguk módján Isten-tiszteletet tartottak és imádkoztak. Ugyanis akkor titott dolog volt hírvőnek lenni, hírvőül imádkozni, még hozzá harmincnek együtt, hazáruháznak számított. De dícséret az éber csendőröknek akik megfeszítették az összekövéselt, rajta ütöttek az imádkozón és így elhárították a veszélyt „Ujeurópa“ és a „dícső“ An-tonescu-diktatúra felől. Az eset, mint mondom, nem komplikált. A vádlottal nem tagadják bűnüket, sőt meghatt naivsággal bizonygatják, hogy ők igen hírvők és tényleg együtt imádkoztak.

Tehát a bíróság szertartásos komolysággal visszavonul, alig öt perc múlva bevontul és újra felolvasván a harminc nevet, kimondja az ítéletet: a harminc „bűnös“ mindgyike 10 évi kényszermunkára ítéltetett.

Magukat keresztényeknek tartó bírók harminc keresztényt ítélték el. És itéltek naponta, hétről-hétre, évről-évre bűnösöket és ártatlanokat. Az ítéltök elítéltek között mindig ott állott a feszület. Az „eskümintát“ százszor és ezer-szer olvasták fel másnak, de ők soha sem gondoltak arra, hogy... Isten engem úgy segítse...! Mert a feszület a „lörténelmiek“ kezében csak eszköz volt, olyan eszköz, mint a bűvészen a „varázspálca“, amelynek segítségével, ahogyan az érdekük kívánta: „bősi“ halálra hírt, dolgozni, a támpalomba vagy börtönbe küldték a népet. A nép ellensége mindig a feszület mögött hozták az ítéletet, hát még kell fordítani a keresztet, hogy lássák a bírók is a megfeszítettet. Tudják azt, hogy az eskü őket is köti. És, hogy vissza ne fordíthassák még egyszer, azért kell, hogy a nép küldötté is legyenek ott a bírók között!

PALÁSTI JÓZSEF

Több mint százmillió taggal rendelkeznek a Szovjetunió szövetkezetei

Fél év alatt 5 milliárd rubel értékű árut osztottak ki a városok lakói között

A világ egyetlen országában sem annyira elterjedt és kifejlődött a szövetkezes mozgalom, mint a Szovjetunióban.

Legjobban kialakult szövetkezetek a földművelési termékek értékesítésével foglalkozó szövetkezetek és a kútnő fogyasztási szövetkezetek. Ezek 1935 óta működnek és a falvakon terjedtek el, míg a múlt év novemberétől — a szörnű tapasztalatok alapján — kiterjesztették a városokra is.

A 250 ezren felüli kolhozok amelyek több mint 100 millió hektáron termelnek szövetkezeti alapokon szervezett, földművelési gazdálkodások.

melyekben a termelést a földművelési tervnek megfelelően végzik, gépesített eszközökkel, mint: traktorok, vetőgépek, aratógépek, stb.

A fogyasztási szövetkezetek életében igen nagy jelentőségű és nevezetes az a tény, hogy csak

ez év második felében a városok lakosságának szétosztottak több mint 5 milliárd rubel értékű árut. Az élelmiszeri cikkek legnagyobb részét, amelyeket a szövetkezetek raktáraiból osztottak szét, egyenesen a termelő földművelőtől gyűjtötték össze, anélkül, hogy bármilyen közvetítőt vettek volna igénybe.

Az utóbbi 9 hónapban a szovjet szövetkezetek 5-6 milliárd rubel értékű mezőgazdasági termékeket gyűjtöttek össze.

A Szovjetunióban az említett szövetkezeteken kívül megalakultak és kifejlődtek az állattenyésztő kolhozok, halászati, ordászeti szövetkezetek, a kolho-

zok hitelszövetkezetek, vendéglők és sütődék szövetkezetei.

IGY MŰVELIK A NEPEI

A szövetkezetek jelentős mértékben hozzájárulnak a tömegek műveléséhez, napközi otthonokat létesítenek, bölcsődéket, gyermekszobákat, kultúrális és művészeti tétékoztaást nyújtanak a nép számára.

Demokratikus alapon működnek a szövetkezetek, amelyeknek hálózata az ország egész területére kiterjedt és melyeknek irányító központja a moszkvai „Centroszoyuz“, amely a szovjet szövetkezesi mozgalomnak központi szerve.

Jellemzőül említjük meg, hogy most két hónapja 200 ezer nyilvános gyűlési tartottak a fogyasztási szövetkezeteknél 21 millió szövetkezeti tag jelenlétében.

A szövetkezeti vezetők képzésének fokozására létesítettek több mint ezer különböző fokú iskolát.

Ezek mellett három felsőbbfokú intézményt is találunk, amelyek: Moszkva, Perlovka és Lwow-ban működnek. Meg kell említenünk, hogy a szövetkezetek valamennyien könyvtárakkal, olvasóteremmel rendelkeznek, ösztöndíjakat biztosítanak a tanulóknak.

A szovjet szövetkezeti hálózat ilyen eredményei annak tulajdonítható, hogy a szövetkezetek működése tervszerű alapokon történik, mely tökéletesen belehelyezkedik az állam gazdasági tervébe, eképpel járulva hozzá a szovjetrendszer megerősítéséhez.

GRUNDMANN S. A.

Vasárugár R. T. „23 August“
fabrica de fierarii

A R A D,

Tribunal Dobra-ucca 8-10 szám.
Telefon: 17-24.

A Marshall-terv homokra épült és ezért nem mentheti meg az Egyesült Államokat az elkerülhetetlen gazdasági válságtól

A csökkenő bérek következtében csökkenő belső fogyasztóerő kényszeríti a monopollókat a trumani hitelpolitikára

Az Egyesült Államok közeledő válságát elsősorban a második világháborúban elfoglalt helyzete határozza meg.

Ipari termelése a háború alatt kétszeresére növekedett. Kérdezzük, miért? Mindenekelőtt azért — ez köztudomású — mert az Egyesült Államok területén nem volt hárszintér, sőt repülőátadások sem érték. Továbbá az Egyesült Államok nem mozgósította lakosságának oly nagy százalékát, mint a fasziizmus ellen harcoló többi ország. Az amerikai hadsereg csak a háború legutolsó évében vett részt nagyobb szabású hadműveletekben.

Az Egyesült Államok hadserege az elmúlt háborúban mindössze 262 ezer halottat vesztett. Ugyanezen idő alatt az anyaországban 355 ezer ember vesztette életét baleset következtében.

Az árak időközben jelentősen emelkedtek, 1947-ben már a háború előtti áraknak kétszeresére rugnak. Az állami ellenőrzés megszüntetését követő évben az árak 33 százalékos, ezt az élelmiszer árak 50 százalékos emelkedést mutattak.

Ezzel párhuzamosan először is megszűnt a túlóra, azután csökkentették a munkabérekét és felitették fejét a munkanekéltség.

A két utolsó évben lényegesen csökkent a munkások és hivatalnokok vásárlóképessége.

Az amerikai közgazdászok azt remélték, hogy a háború alatt megtakarított bankbetétek hosszú időre biztosítják a lakosság vásárlóerejét. Ezek a tervek füstbe mentek. Kiderült, hogy a lakosság zöme egészen csekély pénzbetéttel rendelkezett és ezt nagyrészt már el is költötte.

Ugyúgyis, hogy a háborús évek úgy nevezett „elhalasztott kereslet” nem volt olyan nagy hatással a piacra, mint ahogy ezt az amerikai közgazdászok várták.

A lakosság jövedelme mind kevesebbnek mutatkozik a termelt áru felvásárlására.

A még rejtett válság legfőbb szimpómája, hogy a rendelések teljesen megszűntek.

Az ipari termelés színvonala ugyan csak gazdasági válság közeledését jelzi. Az Egyesült Államok túltermelési válsága ma még tappangó állapotban van. Akkor fog csak kirobbanni, ha jelentős árcsökkenés következik be.

A konjunktúra fenntartásának fontos tényezője az Egyesült Államokban, hogy a kivitel nagyobb legyen, mint a behozatal. Itt különösen világosan megmutatkozik az Egyesült Államok gazdasági helyzete és a Marshall terv közötti összefüggés.

Eladnak, de nem vesznek

Az amerikai monopollumok külpolitikája, mely abban áll, hogy eladnak a nélkül, hogy vendéket, zsákucába juttott. Milyen kiutat igyekeznek találni az amerikai monopolisták és politikai barátai? Az amerikai monopollumok számára sokkal előnyösebb a Marshall-terv megvalósításával megnyitott ut.

A Marshall-terv (ha ugyan lenne egy olyan világ, ahol megvalósítják) árukat várna ki állami hitelre. Az amerikai monopollumoknak nagyon megfelel ez a megoldás, mert e mellett ők diktálnak az árat az európai vevőknek, akik hitelbe kapják az árut. A busás hasznot a monopollumok vágnák zsebre

és minden elképzelhető veszteséget (egyik vagy másik adós fizetésektelen ségét vagy bármi mást) az amerikai adóztatók, azaz a lakosság viselné.

Az amerikai közgazdászok és politikusok arra számítanak, hogy a Marshall terv alapján hitelek és kölcsönök (ha ezt a tervet valóban megvalósítják), évente 5-5 milliárd értékű kiviteltöbbletet biztosítanak. Ez kétségtelenül nagy összeg. De mégsem elég arra, hogy a válság kirobbanását megakadályozza. Ezt az állítást a következő adatokkal támasztják alá:

Az Egyesült Államokban előzőleg lejárt gazdasági válságokat a termelés csökkenése jellemezte: az

1920-as válság 25 százalékkal, az 1929-es válság 46 százalékkal és az 1937-es válság 36 százalékkal csökkentette a termelést.

Jelenleg kerek számban 200 milliárd dollár az évi bruttó termelés értéke. Feltesszük, hogy a fenyegető gazdasági válság nem lesz nagyarányú és csak 15 százalékkal, azaz 30 milliárd dollárral csökkenti a termelést. Akkor is nyilvánvalóvá válik, hogy a Marshall-terv homokra épült. Egyébként nincs is okunk feltételezni, hogy a válság ilyen kisméretű lesz.

A Marshall-terv tehát nem menti meg az Egyesült Államokat az elkerülhetetlen gazdasági válságtól

amelynek fenyegető árnyéka már ott lebeg Amerika fölött. Már most észlelhető, hogy a gyárak túl vannak terhelve és az ipari termelés csökken. Az ipari termelés kapacitását sok iparágban nem is használják ki teljesen: a vasiparban 60-65 százalékkal, az autóiparban 50-60 százalékkal. Az ipariek gyártása 1945 végére az 1943-as évhez viszonyítva több mint egyharmadával csökkent. A termelés csökkenése tovább tart.

1

A város fölülte lelke hurjait és ünnepeit készíti. A német lidercnyomást elpárolgattatta az őszi Nap és már csak a minoritatorony óratapját helyettesítő ágyúres jelzett az időt, amikor az SS vitézeket nadrágyuknál rángatták le a toronyból. Az aradiak térképen járatták ujjukat és úgy csökkentették a távolságot.

...Már csak Déván... Már Soborsinban van a Vörös Hadsereg...

A határ fölül azonban egyre csak dörgött az ágyu hajnal óta.

— Vigyázat, ott történik valami... — figyelmeztették egymást az öreg nyugdíjasok a főtéri padokon, a „V” csodáról beszéltek és gonyolták a gyermekcipős demokrácia fairagaszait.

Délelőt már poros, riadt parasztemberek hajtották sírva négy lábú vagyonukat át a városra.

...A hitlerszapatok állították a határt, hogy keze: fogjanak a balkáni hadsereggel... — magyarázta Stollmeyer nyugalmazott főmérnök sör- és szomszédasszonyok és körülstromolták a földgázút opaiságát.

Köröskörül a riadt és tavasiető emberek azonban nem voltak kíváncsiak Stollmeyerre, aki feltűnően hasonlított Mollkera és ezt a hasonlóságot tekintve is igyekezett kihangsúlyozni. A munkásdög a városházára ment.

— Fegyvereket... Fegyvert adjatok... Már nincsenek messze az oroszok.

Telefonálás, fülkárózás, sehol senki és semmi. Antonescu tegnapi kengyel-fülői kárörömmel szemlélik a növekvő pánikot... Az ágyusztót egyre közelebről hozza a szél és a hatalom urai sorára hagyják a várost...

2

Vercsik Jóska csak esápdosta a huszleteket künn a külvárosban, a Pálfi-féte huscsarnokban és az esti szakszervezeti fogadatlásra gondolt.

...Estére biztos itt vannak a lovári-

sok... — gondolja és ahogy elmétkedik, odakinn növekvő csöndület.

...Meszeszta... Asszonyfecségés... he-segeli el az aggodaimakát.

Azulán motorkerékpárok rugnak el és kevésre rá a főnök, a vörös, durzadt-arcu Pálfi fordul be az üzletbe és forka szakadástól kidítja:

— Itt van az Ernő fiam... Mezőtt az én viléz Ernő fiam... A győztes honvédekkel jött haza... Tudtam, hogy egyszer csak bekövetkezik és vége szakad a bolsevik hazudozásnak.

Csak egy félvállról suhintotta vállátását segédjéhez, akiben megdermedt a világ. A gazda azonban nem sokat törődött vele, már gyűlték a rokonok, még szomszédasszonyok és körülstromolták a földgázút opaiságát.

...Hát megjött az Ernőke?... Isienem, a k's Ernőke gyűtt meg... — ritak asszonymódrá.

— Bizony megjött és nem is úgy, mint akárki fjaborja — hallotta Vercsik az apai ömlengést. — Ornagyi rangban van és megkapta a fűhrer vaskeresztjét... Most épen csak egy napra jött, azt meséli, rendben van minden, az angolok is velük mennek és egészen újfajta fegyverük van, aminek a titkát...

Vercsik Jóska közönyös arccal leteszi a husvágóhárát és az ajtóhoz megy. Odakinn épen nagy a kavardás egy teherautó körül. Kimegy és megáll egy percre az autó előtt, mintha érdekelné a dolog. Aztán továbblép...

3

A hegyaljai villamos mentén bandukolt és a feleségére gondolt.

...Remélem a szervezeti könyvet magához vette... Biztosan még délelőt megszökött, ha kis esze volt...

A vámnál harsány katonahang kidült feléje. Befeküdt az utmenti árokba, azután megkerülte a vámházat és tovább bukkadósott a koromsötét éjszaka tárgyi és kelyzett bizonytalanságában, amíg hajnalodott. Akkor bevette ma-

gát a kukoricásba, ottmaradt éhen-szomjan, amíg be nem sötétedett.

4

Pálfi Ernő honvédörnagy, a nap vas-keresztes hóse belépett a lakásba, letelte a zsákját és leült.

Apja odakinn diadalt diadatra aratott és főkötös asszonyfejek sandítottak a lakásba, hogy szemügyre vegyék. A mézárós végül is megunta és bejött a lakásba.

— Most aztán mesélj valamit Ernő-kém — kérlette az anyja is, az apa pedig bort felt elébe.

— Az örnagy ur egészségére — emelte föl pohárát.

— Várj csak kissé... — Fia türelmetlenül intett a karjával. — Csukjáfok be az aítól, mert egyedül akarok lenni... Az apa megérezte a hang jársul-ságát, letette a poharat.

Az örnagy körülnézett. Most egyedül voltak, egészen egyedül. Mégis közelebb húzta az apjához a széket.

— Figyeljetez ide — mintha ideger hang ideges, ziháló rezgése surlódott volna a torkától. — Egy dologra kérnélek benneteket... Egyetlen dologra, te nagyon fontos... Szerezetez nekem, sürgösen... még a mai napon... elvirruháit.

A mézárós felugrott. Tekintete liveges volt, akár a szélütölté. Az anyja a szájához kapta a kezét. A szemük holdkerekre tártul, összenéztek és mintha egy pillanatra fölébredt volna bennük az öntudat.

5

A fél város a szőlőhegyekben búj meg. A hegyek mustos emődjüket adták az éhezőknek. Hideg éjszakák voltak, az emberek összehúzódtak, hogy melegítsék egymást és úgy hallgatták az éjszakai pokolzenendülést. A föld időnként megremegett az elszenvedett acéltüések alatt.

Itt élt Vercsik három napja egy erügyott kolnaépületben. Aztán egy éjszaka pokoli dühörgés remegtette meg a deszkafalakat. Olyan volt ez, mint a végítélet. Es valóban az is volt. Másnap reggel lenn a hegy alján csikozó országuton széleslátu játékkatatók görgtek magabiztosan a város felé. A hajnali Nap rásgározott a pánckocsisorra és apró vörös zászlópettyeket ragyogott be, melyek a közeli földmuházatot hirdették.

A gyűlölet és a háboru szelleme ellen

Örök tanulságokat hirdetnek az aradi Alsótemető nemzetközi hadifogoly-sírhajai

Bécsi operaénekes, amerikai repülő, dán tisztviselő és magyar parasztiu egyesültek örök testvériségben a hóborította fejfák alatt

Ha tanulni akarunk az élettől, ki kell merünk a temetőbe.

Erre gondolunk, amikor az Alsótemető egyik külön részén, a hadifogoly sírok között botorkálva olvassuk a feliratokat. Százötvenkét sírhant. Százötvenkét lélek, akiket a vérviharos háború förgötege sodort Aradra, hogy megtépázott, járadt élet után itt hunyják le szemüket örök nyugalóra. Orosz, román, magyar, dán, svéd lengyel, jugoszláv, cseh, német, szlovák, amerikai az aradi Alsótemetőben egymás mellett alusszák örök álmukat — a békeért, a népek végleges megbékéléséért. Mert mi mást mondhatnak ezek a sírok — ez a nemzetközi társaság, — mint azt, hogy a népek békét akarnak.

Az Alsótemető a szegények temetője. Szerényebb, elhagyottabb, disztelezőbb. Lehet-e szegényebb halott, mint az a százötvenkettő, amely távol a hazájától, otthonától oly kutyul halt meg itt — Aradon. — messzi idegenben? De lehet-e beszédesebb halott, mint az, aki ily mérhetetlenül elszakadva, elhagyva idegen országban is égbekiáltón hirdeti a gyűlölet, a háború ellen?...

Százötvenkét halott tanít az életre.

A nagy jelenés...

Az aradi hadifogoly kórházból kerültek ide, e csendes temetőbe. Haláluk körülményeit, adataikat pontosan feljegyezték. Előli, az első sorban egy orosz katonai nyugszik. Fejfáján csak a „román” szó olvasható. Mellette magyar sírok. „Közéka András, Tiszasasvár. Élt 41 évet”.

Amikor haldokolt az aradi hadifogoly kórházban, kétségbeesett szemekkel nézett ápolónőjére:

— Mi lesz a nyolc gyermekemmel?...

Az ápolónő nem tudott feleletet adni. A sírok között több „ismeretlen” feliratu s van. Honvédek, akiket végső óráikban, vagy már holtan hoztak be az aradi állomásra. Az egyikén magyar honvédi nadrág, német katonablúz és orosz sapka volt. Ki tudná megmondani kik ezek, ki siratja, vagy várja őket reménytelenül.

A második sorban:

FRANZ PEER
Wien
Lebte 46 Jahre

A bécsi operaház északi származású tenoristája volt. Haldoklásában utolsó szavakként lázasan kiáltotta:

— Ne zavarjatok, mert jelenésem következik.

Mögötte fiatal amerikai sírhantja:

CHARLES EITHORN
of New Jersey America
Lived 19 years died on the
29 th. Sept. 1945

Mellette egy lengyel álmodik az örök szabadságról.

JEAN HELLER
zyt lat 34
Brenna Polonia

Azután Erich Ergler fiatal neves német festőművész sírja, majd a bécsi Willy Rade, mellette Czerni Josef 19 éves jugoszláv Gabriemből, Kesler Ernst Brnóból, Schletter Josef Tirolból. E mögött dán katona földi maradványa nyugszik:

BUCKEREIT PAUL
40 éves
Dánia

mellette:

DAHL ALF
norvég. élt 26 évet
Orje-Osló, Norvégia

Sorban egymás mellett Tilimon Aler hernádcsányi szlovák, Navrad Richard

Hét keleg — hét nemzetiség

A megyei kórházban 1945 szeptemberében állították fel az MNSZ asszonyai a hadifogoly kórházát és Botis Aurél dr. főorvos, valamint Baloghné Balázs Magda önfeláldozó vezetésével áptották azokat a hadifogoly betegeket, akiket az aradi állomáson szedtek le a vonatokról, mert már nem tudták tovább vinni őket.

A legnagyobb részük vérhas, tüdőgyulladás, hastífusz és kiütéses tifusz végső stádiumában szenvedett. Öt hónapig, — amíg ez a kórház működött, — 262 beteget vettek át és ebből száztízet sikerült megmenteni az életnek. Már az első napon „nemzetközi jelleget öltött” a kórház. Balázs Magda, aki szinte éj-

narkvartivice 17 éves cseh és a magdeburgi Klocke Heinrich német hadnagy, aki utolsó órájában lakáskulcsait szorongatta.

A 38 éves budapesti Jurányi Sándort a felesége a közeli napokban is kereste rádió útján keresztül.

Honvédek Magyarország minden részéből. Székesfehérvár, Szeged, Tiszafüred, Kiszvárd, Orkény, Békéscsaba, Kiskőrös, Kölesd Abony, Vágkirályfa, Balasgyarmat, Kecskemét, Kunágota és sok más magyar város, falu elesettje nyugszik békességben azokkal, akikkel életében a fasizmus parancsára oktalanul harcolnia kellett.

A százötvenkét sírhant nem csak vadol és tanít, hanem szeretetet is igazol. Az aradiak szeretetét.

jel-nappal a betegek mellett volt és rendszeres nyilvántartást, címjegyzéket és jegyzeteket készített a betegekről, az első hét betegnél hét különböző nemzetiséget jegyezhetett fel: Avram Ionel Buzau, Kostvák József Gyékényes, Charles Eithorn New-Jersey, Dahl Alf Oslo-Orje, Buckereit Paul Tilsit, Beacamp Charles Toulouse és Willy Schaabel német.

Az aradi hadifogoly kórház első hét betegje hét különböző nyelven sóhajtozott az élet után és haláluk óráiban biznyosan megszűnt bennük a gyűlölködés.

Hiszen amíg az aradi hadifogoly kórházig jutottak, nagyonis megtanulhatták, hogy milyen örület a háború.

„Nem ragyoghat fényesebben, csak a belfehemi csillag...”

Amikor a kórházban a sors szerencsétlenjeit oly odaadással és gondnal ápolták, vagy kihozták őket egyszerű dicskákoporsólabán, elhagyatva, ide az Alsótemető „külön fenntartott” részébe — már elhalkultak a gyerekek. A világ minden részéből hazafelé igyekeztek a katonák nagy egységei és megindultak a hadifogolyok hazaszállítása is. Arad valóságos átjáróház volt.

A szomorú idők emléke gyandít itt

maradt a százötvenkét sírhant, amely láthatatlan, de erős szálal húz százötvenkét irányba: hazához, szülőföldhöz, anyához, feleséghez, testvérhez, gyermekhez.

Jönnék is a levelek mindenfelől Balázs Magdához, aki a kórház, majd a sírok ügyeit intézi. Szülők, feleségek, vagy más hozzátartozók megkapják az értesítést az aradi iródától és legtöbb helyről válasz is jött. Több mint négyszáz levél

érkezett Aradra. Hálálkodók, akik az aradi kórház szeretetteljes és pikárismentes ápolása révén egészségesen hazajuthattak, vagy hozzátartozók, akik hálásak, hogy szeretetteljes az utolsó órákban törődtek és emberi módon eltemették őket. Voltak olyanok, akiknek hozzátartozója eljöhett Aradra. Egy hajdunánási asszony eljött fiáért, aki nek az volt utolsó vágya, hogyha már meg kell haljon, otthon adhasa vissza lelkét a Teremtőnek.

Az anya elvitte nagybeteg fiát és másnap távirat érkezett Aradra: „Isten segédelmével fiam élve hazatért, tíz óráig élt itthon, azután kiszivedt. Közlainé”.

Sokan vannak — a volt aradi hadifogolykórház ápolottjai közül — akik szeretettel és hálával gondolnak vissza azokra, akiknek életüket köszönhetik. Jönnék is a háláshangai levelek. Borsódnádasró most jött egy levél:

„Isten segítségével nekünk megadtott, hogy a karácsony este családom körében, minden külső zavaró körülményektől mentesen, barátságos, meleg otthonban ünnepeljük. Vajjon Ön hogyan ünnepel? Talán még mindig kint van az állomáson, vagy a kórházban? Tudom, hogy az Ön minden lehetőséget megoldani igyekvő szeretete gondoskodik ma is azokról a vagonlakó és kórházban szenvedő embertestvérekről, akik talán minden karácsonyi csodáról lemondtak. Önre gondolok és írom, hogyha a mai napon Ön felé áradó szeretet fényes vádlozna, gloria ragyogása az Ön szobájában, amelytől nem ragyoghat fényesebb csak a belfehemi csillag...”

Százötvenkét kéz — láthatatlanul — kezét fog

Sokszor láthatunk megtört, különös alakokat az Alsótemető hadifogoly sírhajai között. Apa, akinek pilóta fia valahol lezuhant, itt egy „ismeretlen repülő-tiszt” sírját ápolja. Aradi asszony, aki nek a férje Magdeburgban esett el, a nemzetközi temetőben egy magdeburgi katonai sírjára viszi a virágot. Szerencsétlensorsú anya, akinek lányát elvitték és soha nem tért vissza, „ismeretlen” katona sírját ápolgatja és ápolja. De ezek közt is sokszor láthatunk friss virágot a hadifogoly sírokon. Olyanok hozzák ezeket az árva sírhantokra a virágot, akiknek hozzátartozói, mint háború áldozatai, idegen földben nyugszanak.

Valamennyi fejára most szépen festett bádogfelirat kerül, pontos névvel, évszámmal és származási hely megjelölésével.

Mindegyiknek saját anyanyelvén készült sírfelirat. A táblácskák legnagyobb része már elkészült és el is helyezték azokat. A közönség váltotta meg ezeket a táblácskákat... távolban elhunyt halottak helyett...

Lassú hópehely hull a sírokra. A fehér lepel felett még erősebb konturban emelkednek ki az egyforma fakoreszték, mintha azt hirdétnék, hogy aki a hótakaró alatt az anyaföld mélyén alszik, az mind egyforma. Százötvenkét kéz — láthatatlanul — kezét fog. Szinte görcsösen szorítja egymás kezét a sok magyar, szerb, szlovák, orosz, német, amerikai, dán, norvég, osztrák, cseh katona és katonatiszt. A százötvenkét irányban a világ tájai felé:

— Ez legyen az utolsó hadifogolytemető!

PINTER LAJOS

Stabilizáció szolgálatában!

Asztalosok és kereskedők figyelmébe!

Mindenféle tükrőráru legolcsóbb beszerzési forrása, matfolás és üvegcsiszolás

RIESEL A. ARAD, Iosif Vulcan 1
Telefon: 30-94

Knapp Sándor

helmelesztő és vegytisztító vállalata

A R A D,

Felvételi Üzlet: Bratianu 2-4. Üzem: Episcopul Radu 10.1

Arad munkássága a többtermelés ötleteit ajándékozzák a béke és haladás ügyének közös karácsonyfájára

A mult külsőségeivel szemben a gyakorlati emberszeretet fénye világítja meg az új társadalomhoz vezető utat

Az angolszász monopoltrösztök urai karácsony napján visszavonulnak kényelemben dúsgazdag otthonukba. Frakkba bűtözve fogyasztják el a szokásos karácsonyi pulykapecsenyét. Bizonyára olyan is akad közöttük, aki Dickens karácsonyi meséjének olvasásával tölti el a szent estét „a béke és szeretet ünnepe”.

A béke és emberszeretet szellemét idézik parádés külsőségek között az angolszász gazdasági élet hatalmasai és miközben idézik az emberi együttélésnek ezt a hatalmas szellemét, nem tudnak szabadulni a haszontól és hatalmi tébolytól jutott önzésüktől, amely a békét is, a szeretetet is a pénz urának izlése szerint szeretné átforgatni.

A békeügynök és a szeretet tartalmának ünnepi kifejezője másképp fest azoknak a dolgozó tömegeknek lelkében, amelyek mindennapi munkájukkal keresik meg a kenyeret. Más a karácsony azoknál, akik a békeért való kitartó harcra szervezkednek, akiknél az emberszeretet leggyorsabbsodótt lelki valósága a formázóerőként szemben mindig csak előbbre viszi az emberi társadalom ügyét.

Az emberszeretet megvalósulása felé

Nincsen és nem lehet a világnak olyan sarka, ahol a kisemberek millióit ne rázta volna fel a hat héborús esztendő mélyreható nagy tragédiája és szorgalmas munkájuk mellett ne egy olyan társadalmi légkör megszervezésének lehetősége foglalkoztatná őket, amely ilyenkor karácsonykor a valódi biztonság lelkemelő érzésével, az emberszeretet megvalósulásának kérdéseivel egészíti ki az ünnepi hangulatot.

A kisemberek a maguk módján ünneplik meg a karácsony ünnepeit, nem frakkban és nem pulykapecsenye mellett, mint az angolszász monopoltrösztök urai, talán Dickens karácsonyi meséit sem olvassák el, mert amit ezek a kisemberek ünnepeinek, az eddigi következetes harcuknak az eredménye az a béke és emberszeretet megvalósítása felé vezető út valósága.

A kisemberek karácsonyfája jöbött példát mutató módon csillog a betlehemi csillag és a történelmi tanulságokon keresztül mutat kelet felé, ahonnan világszerte és reményesen kapott az egész emberiség a szabad, új világnak felépítésére.

Amikor a dolgozók a kisvárosokban és falvakon a karácsonyról elmélkednek, a munkasép és dolgoz karjukon megfeszülő izom ottlik eszükbe, amely a társadalmi jólétnek, a társadalmi békességnek és az igazi emberszeretnek reális kifejezője. Így látja és érzi ezt Bercea Mihály az Astra-gyár egyszerű dolgozója is, aki a maga kitartásával, fiatalágának minden energiájával ott áll naponta munkástársai éjén, a munkatéliesség fokozására lelkesítve az embereket. Azokat a dolgozókat, akiknek karácsonya a múltban abból állott, hogy szájtól megkért pénzdományokkal támogatták a

bőrlőben sanyalódó munkásharcosokat. Azokat a munkásokat, akik Antonescu fasizta uralmának éveit alatt gyakran a gyárban berendezett zárkában ünnepelték a szent estét, csak azért, mert emberi becsületérzésük nem engedte meg, hogy ezt a kul-

túra megsemmisítésére jöbő rendszert a maguk munkájával támogassák. Pénzbüntetés, elzárással való fenyegetéssel akarták megkényszeríteni akkor a munkásokat a többtermelésre, józan-ságukat azonban soha nem sikerült megtörni.

Az Astra-munkásság karácsonyi ünnepe

Az Astra munkássága a társadalom többi dolgozóival együtt most ünnepli meg negyedik szabad karácsonyát. A többtermelés megvalósításának minden ötlete egy-egy ajándék a fel-

szabadult munkásoktól karácsonyi ajándék. Összegegyeztek az egyes munkafolyamatokat, hogy január 21-ig váljon munkatéliesség-kötelezettségüknek eleget tevőnek.

Mig a trumani Nyugatnémetország élelmiszert koldul, Németország szovjet övezete árukivitelre rendezkedik be

Nyugaton a hadiiparnak dolgoznak, keleten elsőrangú közszükségleti cikkeket gyártanak. — A „német kérdés” egy exportajánlat tükrében

A napokban végeszakadt londoni külügyminiszteri értekezlet teljes egészében fejszínre hozta a német kérdés lényegét. Az angolszász imperializmus da rabjaira bontott Németországot szeretne amely könnyen újabb hódító támadások ugródeszkjává alakítható. A Szovjetunió, amely következetesen a népi szolidaritás alapján áll, ezzel szemben központi kormányzattal bíró, demokratikus szellemű Németország létesítésére törekszik, amely békés termelésével beilleszkedik az európai nemzetek alkotó családjába. Marshall USA külügyminiszter és az angol kormányfők állandóan arra hivatkoznak, mennyibe kerül nekik a német megszállás. Közben pedig minden törekvésük arra irányul,

hogy a monopoltrösztök kizárólagos kézbe manyolásának kiszolgáltatott állapotban tartásuk a megzálásuk alatt lévő német területeket. Molotov nyilatkozta, hogy a harcok politikájának eredménye a német megszállás miatt az észak-amerikai és angol adófizetőkre nehezedő teher. A szovjet megszállási övezetben ezzel szemben ujjáépítő munka, a termelés növelése a megszállók célja és hogy milyen nagy a különbség a két Németországban, mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy az ipari városokban szovjet segítséggel a gyárakban növekszik a termelés és a kivitelre berendezkedett régi cégek már ajánlják külföldi vevőknek portékáikat.

Aradra érkező áruajánlat

Az utóbbi időkben egyre sűrűbben érkeznek ajánlatok a romániai városok kereskedelmi és iparkamaráihoz és magáncégeikhez. A németországi szovjet övezetből több ilyen ajánlat érkezett Aradra is, ezek az ajánlatok bár egyelőre nem perktuálhatók, de biztató jel arra nézve, hogy a meginduló külkereskedelmi során az aradi piac is gondoskodhatik olyan árucikkekről, amelyekel nálunk nem gyártanak, vagy csak olyan keveset állítanak elő, hogy behozatal szükséges.

Érdekes egyik németországi nagy export-import cég ajánlata, amelyet egy ismert aradi nagyvállalathoz küldött el. A szovjet övezetben működő nagy német cég terjedelmes, francia nyelven írt levelében közli, hogy szeretné felvenni az üzleti kapcsolatokat és előnyös áron ajánlja roktáron lévő, békebeli minőségű árukat nagy mennyiségben. A német cég különböző textilárukat, cipőt, műszaki és villanyberendezési cikkeket, vala-

mint hangszereket ajánl és a levélhez mellékelte jegyzékben részletezi is árucikkeit. Műszaki cikkei között textilgyártáshoz szükséges tüket, különböző gépeket, gépalkatrészeket, fényképezőgépeket és más technikai cikkeket sorol fel, ezenkívül üvegdedényeket és üvegdézsöket, laboratóriumi tárgyakat, mindenféle textil- és selyemárukat, női, férfi és gyermek ruházati cikkeket, függöny és kárpitárukat, fehérneműt, ágyneműt, selyemharisnyát, sportruházati cikkeket, cipőket, bék-keleget, hangszerek közül akkordeont és szájharmónikát, ezen kívül tolltollat, ékszer és sok más áru cikkeket ajánl.

A cég közli, hogy a felsorolt áruk minősége mind elsőrangú és azokat most gyártották. Azért, hogy a nagy választékról és a minőségről meggyőződhessek a vevő, a németországi cég Németországba hívja az aradi céget és közli, hogy az utazás megkönnyítése érdekében forduljanak a németországi

Még ennél is többet akarnak... mert ezt karácsonyi ajándéknak szánták mindazok számára, akik munkájukkal támogatják a társadalmi haladás végül-jának, a szociális társadalom megteremtésének lehetőségét.

Az Astra-gyár munkásai két csoportba verődve járnak házról házra, hogy hirdessék egy új, szép világ megteremtésének lehetőségét.

Betlehem-járdasuk szellemét az a hároméves terv hatja át, amely 1950 karácsonyára teljesen átépített, modern munkaszükségletekkel ellátott új met városot a régi helyére.

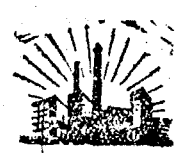
Ez az új terv a dolgozók munkájára és elzánt akaratjára épül.

Igy értelmezni a karácsony magyarázatát a nagyvilág egyik kis városának felszabadult dolgozóitársadalmát, amely maga példamutatásával segíti azt a harcot, amely a külsőségekkel ünneplő monopoltrösztök ellen folyik a béke és szeretet ünnepeinek igazi megvalósításáért.

SOS ALADAR

Szovjet katonai parancsnoksághoz: Administration Militaire Sovietique ea Allemagne (SMAD), Abteilung Aussenhandel, Berlin-Karlshorst, Stuelinger str. 1.

Tűzfészek helyett ipari központ

Szóval, kereskedelmi ajánlólevél alakjában, Aradra is elérkezett a német kérdés igazi mivoltának bizonyítéka. Marshall USA külügyminiszter és az angol kormányfők sopánkodásával és látszataggodalmaskodásával szemben itt áll az igazi bizonyíték: így is lehet a megszállott övezeteket vezetni. A Szovjetunió nem csak hirdeti, de meg is valósítja célkitűzését: kizsákmányolás helyett új élet építésével kell segíteni a legyőzött népeket. Mert az angolszász „béke” módszerek csak örök tűzfészek tartandak fent Németországban. A szovjetövezetben folyó termelőmunka pedig annak az igazi békepolitikának szolgálatában áll, amelynek célja mindent elkövetni a szűles tömegek szükségleteinek kielégítésében. Tehát többet termelni. Ez valósítja meg a Szovjetunió Németországban is, amikor az ujjászülető német békeipar termelésével egyrészt hozzájárul a szükségletek fokozódó kielégítéséhez, másrészt lehetővé teszi, hogy a német nép szorgalmas uzsora-kölcsondból, hanem munkájának eredményeiből tartsa fenn magát. Csak így épülhet fel a demokratizált Németország!

Rössel Testvérek
férfiszabók. ARAD, Bulev. Regele Ferdinand 27
Dolgozóknak kedvezmény,
elsőrendű munka, szolid árak.

„FOCUS” FATELEP
tűzifa, szén, építészeti anyagok raktára
Piața Stefan cel Mare 10. szám
Telefon: 28-01.
Kellemes ünnepeket kívánunk
teft vevőinek.

A hivatásos igazságszolgáltatás teljes bizalmát előlegezi a népbíráknak,

akiknek működése új szellemet képvisel

Beszélgetés bírákkal és ügyvédekkel az igazságszolgáltatás harszagos reformjáról

A romániai népi demokrácia éppen a napokban fejti végre egyik legalapvetőbb és legnagyobb reformját: az igazságszolgáltatásnak új, népi érdekeknek megfelelő átstrukturizálását. Az igazságszolgálat reformjának egyik alapvető intézkedése a népbírák és népi ügyészek megválasztása, akik az igazságszolgáltatás fő rumainál mindenkor a dolgozó tömegek szempontjait fogják érvényesíteni. Közvetlenül karácsony előtt folyt le Arad körzetében is a dolgozók nagy telkese-

dése között a népbírák megválasztása. Az új alapokon nyugvó demokratikus igazságszolgáltatás életbelépésével egyidejűleg nem érdektelen meghallgatni hogyan is vélekednek a hivatásos bírák és ügyészek a korszerű reformról. Ezzel kapcsolatban fölkerestük az aradi törvényszék és ügyészség vezető személyiségeit, hogy megkérdezzük őket, hogyan vélekednek az új igazságszolgáltatás előnyeiről és miben látják a múlt bíráskodás legfőbb hibáit.

ságügyminiszternek, Gondolatából néhányat fel is használtak a reform kidolgozásánál.

Banciu vizsgálóbíró a következőket mondta a hozzátűzött kérdésekre:

— A reform szükséges rolt és nagyon időszerű. Memorandumomban is kifejtetem, hogy a bíráskodásnak a mai időben akármiként is élnünk kell lenni és nagyon fontos, hogy kielégítse a nép kívánságait. Érdekes a törvénynek az a rendelkezése, hogy

Hogyan igyekszik ezeket guzsbakötni az amerikai trösztök a román gazdasági életet

Ime: egy szerződés a Mociornita bányász és az United Shoe Machinery között

A Román Kommunista Párt hivatalos lapja a december 18-i számában elénk tárja, hogyan néz ki egy hazai vállalat és egy amerikai tröszt közötti szerződés. A szerződést még 1939-ben kötötték meg, egyrészt a „Mociornita” bukaresti bányász és cipőgyár, másrészt az United Shoe Machinery et. Co. Boston U.S.A. amerikai tröszt között.

Amerikai trösztire jellemző már a szerződés első paragrafusa, amely meghatározza, hogy

a „Mociornita” gépei után (amelyeket a tröszt bérből adta, nem az el) bért kell fizetni akkor is, ha esetleg nem működnek, elromlanak.

Egy másik paragrafus pedig arra kötelezi a román gyárat, hogy alkatrészeket kizárólag csak a trösztől vásárolhat.

Az amerikai tröszt ezenkívül határozottan lefekteti, hogy kizárólag nem van joga a gépeket ellenőrizni a javításokról gondoskodni.

Mi történik ki ebből?

Az, hogy ha a gépek elromlanak — ameddig az amerikaiak nem javítják meg — a termelés szünetel. Könyven kiáltható, mennyire „igyekeztek” jókárban tartani, javítani a gépeket. Másfelől,

mivel az alkatrészek kizárólag a trösztől vásárolhatók, ez olyan feleket szabhat, amilyenek akart, a román gyár kénytelen megfizetni, ha nem akar teljesen ledlanni.

Ami a gépek javítását illeti, itt aztán végleg kimutatják szabotőr arcukat az amerikai trösztök urai: Nem is választottak a gyár ezirányban írott leveleire. Am a gépek béréért mindig pontosan jelentkeztek, annak ellenére, hogy a nyolc év alatt semmi néven nevezendő alkatrészt nem küldtek, javítást nem csináltak.

A két példa élesen rávilágít arra a módra, ahogy az idegen pénzmágnások igyekeznek kerékbetörni munkásságunk gazdasági talpraállításcsért, vívott harcát.

„Bonyolult és hosszadalmas volt a régi bíráskodás...”

Elsőnek Bratescu Ioannal, az aradi törvényszék főelnökével beszélünk, aki arra a kérdésre, hogy mi a bíróság véleménye az igazságszolgáltatás reformjáról, a következőket válaszolta:

— A bírák véleménye általában az, hogy nagyon szerencsés és rendkívül hasznos újítás lesz ez a reform, mert ezzel az igazságszolgáltatáson mintegy vérártómlasztást hajtanak végre, aminek következtében új szellemet és erőt fog kapni. Biztosra veszem, hogy jobban meg tudjuk majd közelíteni az igazságot és egyben a tömegek szempontjait.

— Hogyan működnek majd a népbírók? — volt a főelnökhöz intézett következő kérdésünk:

— A törvény előírásai szerint a törvényszéken egy hivatásos és két népbíró fog működni. A népbíró a mai haladó kor emberének minden jóérzését hozza majd magával, a tömegek kívánságainak és sérelmeinek ismeretét, míg a hivatásos bíró a törvény rendelkezéseit adja.

A régi bíráskodási mód hibáiról Bratescu Ioan a következőket mondja:

— Elsősorban a komplikált és tekervényes törvényszerkesztés miatt volt lassú a bírói igazságszolgáltatás menete és emiatt gyakran teljesen elsikkadt az ügyek nagyrésztnek lényege. Sok ügy teljesen elvesztette minden aktualitását mire itélelőhatalom elé került.

A továbbiakban az új perrendtartásról kértnék felvilágosítást.

— Az új perrendtartás egyszerűsíti a bonyolult eljárást, gyorsabban kerül itélelőhatalomra sor s közelebb jutunk majd az igazsághoz, mint eddig bármikor.

Arra a kérdésre, hogy mit vár a mai igazságszolgáltatás a népbíráktól, ezt a választ kaptuk:

— Mi, bírák fokéletes bizalmat előlegezünk a népbíráknak és megvagyok győződve arról, hogy az új működésük által oda jutunk, ahova rég akartunk.

Bizom a valódi és természetes igazságszolgáltatás megvalósulásában, amely bizonyosan meg fog felelni mindannyiunk óhajainak.

Új gondolatok az igazságszolgáltatás menetében

Precup Aurel dr., táblai tanácsos, a bírói szakszervezet elnöke ugyanezekről a kérdésekről a következőket mondotta:

— Az új igazságszolgáltatásról szóló törvény új gondolatokat és alapokat hoz az igazságszolgáltatás menetébe, olyan értelemben, hogy számot tart a népi érdekekkel.

Időig a törvények elmaradtak az időszerűsétől, nem vették figyelembe, hogy az idő rohamosan halad és mindig a régen hozott jogszabályok szerint itélkezünk. Az új igazságszolgáltatás lépést tart a jelenlegi helyzettel és együtt fog

működni a széles néprétegek vágyaival. A népbíráskodás által új szellemet kap az igazságszolgáltatás, új szellemet, amely megfelel a népi demokráciának.

Az egyenlőség elve most már lényegesen más lesz, mint eddig volt és valóra kell válnék a szabadság gondolata is.

Banciu Alexandru dr., az aradi törvényszék vizsgálóbírója már hónapokkal ezelőtt részletes memorandumot dolgozott ki a reformra vonatkozólag és javaslatait el is küldte a törvény kidolgozása előtt az igaz-

és az ilyen ügyekben felfolyamodhatik a törvényszék vádtanácsához. A régi bíráskodási módnak főleg a mentalitása volt hibás. Ezenkívül mindenkinek küzdenie kellett a bonyolultságával.

Az új perrendtartás élénkebb, egyszerűbb lesz és így gyorsabban jutnak a felek az igazság megállapításához.

A népbírák haladó és újító szellemet visznek bele a bíráskodás menetébe, ők a nagy tömegeket képviselik majd a mi körünkben és magukkal hozzák majd azt a szellemet, amit ezek a tömegek képviselnek az igazságról.

(SOROS)

BUTORKÖZPONT ARAD
Komponás & Comp. butorgyár

Kiállítás: Regina Maria 22. Tel.: 16-26
Gyártelep: Str. Gr. Comsa 15. Tel.: 20-42

Arad-Hegyaljai Villamosvasút R. T.
Arad, Gal. dr. J. Suciu 26
Telefon: 25-94

STIASZNY JÓZSEF S. A.
kaptafa- és faáru-gyár
A R A D,
Cap. Ignafucca 9. Alapítva 1899

Baranyi Ferenc

férfiszabó

ARAD,
Bratianu-u. 17. sz.

LÖWINGER ARCADIE

barisnya, kesztyű, kötöttáru

ARAD,
Bul. Reg. Maria 18.

Hampel J.

férfiszabó

Alexandri-ucca 5.

CLEMENS cukrászda

ARAD,

Bul. Reg. Maria 8.

Menyasszonyi látyol és
koszoru, a legújabb divatu
kalapok

Dein Paula

női kalapszalón

ARAD, Bratianu 3

„ARTA”

bőrdiszműves szalon,
legkiválóbb modellek.

ARAD, Bratianu 13. sz.

Főpostával szemben. —

Bélyegző és vésnöki műintézet

Sportérmek és jelvények készítése

CSÁKY GYULA

Arad, Bratianu-ucca 11

Főpostával szemben

BREUER JOZSEF

férfi divatárúház

ARAD,

Melianu-ucca 2.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kíván t. vevőinek

I. MOTIU

Posztó- és textilkereskedő

Arad, Avram Iancu-tér 19.

Telefon: 22-48.

MARIAN

férfi szabósága

ARAD, Marasesti-u. 2., földszint

STOJKOVITS JÓZSEF

fényképészeti műterme
ARAD, Regina Maria 10.

Ragyogó esküvői képek. Izléses családi felvételek.
Különlegességek gyermekfelvételekben.

V. I. COLOMAN HARTMANN

óra- és ékszerüzlet

Arad, Reg. Maria-ut 26. Tel.: 20-14

kiterjesztette üzletágát bizományi raktárral

Bizományba vállal modern és antik órákat, gyöngyöket, órákat, ezüst-
ket, china-erüstöt, porcellánokat, kristályokat, perzsaszőnyegeket stb. Gyors le-
bonyolítást biztosít a cég, a törekvés odajárni, hogy a nagyérdemű közön-
ség érdekét teljes megelégedésre kielégíttessék.

Arad legmodernebbül berendezett
kelmefestő és vegytisztító vállalata

FESTÉST ÉS TISZTÍTÁST

gyorsan és pontosan végez elsőrendű kivitelben

HOSZPODAR, ARAD

Üzlet: Eminescu 3. Üzem: Stroiescu 13

„DIAMANTUL”

HOFFMANN GY

Tulajdonos és BOB E.

Ékszerüzlet, Reg. Maria-ut és Alexandri-u. sarok,

Óra- és ékszer különlegességek nagy választékban

Hölgyeim!

Onnan bevezetve Papla-
nok tisztítását is vállaljuk

reg. Horla-ucca 3 szám.

Alapítva: 1880-ban

„PERFECT” FEIBUSZ TIBOR

Írógépek, töltőtollak, kerékpárok, szakszerű javítása, vétele és eladása
Bul. Reg. Maria 15., az udvarban. Minorita-templommal szemben. —
Verbos-ház.

Spierer és Schächter

férfiszabók, Arad, Bratianu ucca 13

Férfi öltönyök, felöltők, télikabátok
a legutolsó divat szerint készítenek

Háztartási cikkek

Tâmplărie GUTBROD

ARAD, Stroiescu-ucca 15 sz.

! Legolcsóbb bevásárlása forrás !

WOJTEK és WEISZ drogueria

Tulajdonos: ORDELT LÁSZLO

ARAD, Bulevardul Regina Maria 24

FEST. TISZTIT

Markovits Károly

kelmefestő és vegytisztító vállalata.

ARAD, Duca-ucca 7. sz.

FOTO-SPORT

ARAD,
Eminescu-ucca 2

Löwy József

aranyműves-ékszerész

ARAD, Marasesti-ucca 2. szám

bejárat Episcopiei oldalán.

„KIGYÓ” drogueria

Tulajdonos:

Israel Senő

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 9

Kémiai és gyógyszerkülönlegessé-
gek. Parfómök, olajok és vatta.

Arany óratokok, modern
ékszerek gyors, pontos
készítését vállalja

Braun Sándor

ékszerész

ARAD,

J. G. Duca-ucca 9. szám

Hippach Ferenc

E. Teodoroiu-ucca 4

elsőrendű kárpitomunka.

Megrendelések azonnalra,

pontos szállítás.

„OGLINDA”

üvegfeldolgozó üzem

Episcopiei 48.

Tel.: 14-17

Családjának otthonra, utra,
kirándulásra vagy névnapra
rendeljen aperitíveket és
italokat

„Rapid” büfében

Tulajdonos: P. RUIA

ARAD,

Alexandri-ucca 1. szám

Telefon: 22-36

„ACETUM”

S. A. R.

ECETGYAR

Arad,

Dorobantilor-u. 14.

Telefon: 20-71

A fasizmus elüldözött messze idegenbe két aradi tehetséget

GERŐ GYULA - JULIO GERŐ

SZOBRASZMŰVESZ

és

SAMU GYULA - GIULIO GARI

ÉNEKMŰVESZ

UTJA ARADTOL A VILAGHIRNÉVIG

A fasizmus ellensége a művészetnek. A háboru előtt és a háboru folyamán, ahol felütötte fejét, művészek tömegének adott vándorbotot a kezébe. Tehetségek egész sora, írók, zeneművészek, színművészek, énekesek, festők, szobrászok és más művészek százai hagyták el otthonukat a zsarnoki évek alatt, hogy életük számára biztonságot, művészetük számára lehetőségeket keressenek.

A fokozódó fasiszta terror nyomása alól menekült ki két aradi származású művész: Az egyik Gerő Gyula szobrászművész, aki Julio Gerő néven Buenos Ayresben, a másik Samu Gyula tenorista, aki Giulio Gari néven Newyorkban szerzett érvényt művészetének. Rebizonyították, hogy az igazi tehetségek az idegen világban is megállják helyüket.

A művészek szobrászművése

Gerő Gyula szobrászművész még jóval a háboru előtt került Budapestre, ahol tanulmányai után felfigyeltek kivételes tehetségére. Kiállításairól a sajtó minden alkalommal a legteljesebb elismerés hangján írt és neve már közismertté vált nemcsak a magyar főváros művészvilágában, hanem a közönség körében is Gerő Gyula főképpen a ouden pesti művészvilág nagyjait mintázta meg. „Gerő a művészek szobrászművése” — mondták róla Budapesten. A magyar fővárosban egyre népszerűbbé váló aradi származású fiatal szobrászművész Fárisba költözött, ahol rövid időtartózkodása után felfigyeltek rá.

A párisi művészvilágban már jól ismerték Gerő Gyulát, akinek művészetéről mindig a legmelegebben és figyelemreméltóan írt a francia sajtó.

A fasiszta német hadsereg a francia határon ugrásra készen állt, amikor Gerő Gyula úgy érezte, hogy menekülnie kell. Sikeresen kijutott Portugáliába, majd innen Délamerikába, ahol Buenos Ayresben telepedett le.

Az első időkben még érkeztek levelek aradi hozzátartozóihoz és ezek a levelek arról szóltak, hogy sokat dolgozik és érdeklődnek munkái iránt. Azután jött a háboru és aradi családja nem kaphatott értesítést, levelet a Buenos Ayresben élő szobrászművésztől. A háboru után ismét érkeztek levelek Délamerikából és ezekből megtudhattuk, hogy Gerő Gyula komoly karriert futott be.

Nemrégiben a legnagyobb buenos-ayreszi napilap jutott el Aradra. „A nagytehetségű magyar Gerő Gyula szobrászművész kiállításáról” címen hosszú cikkben számolt be az aradi szobrászművész legutóbbi kiállításáról.

A kritika a legmelegebb hangon ír az aradi származású szobrászművész munkáiról, kihangsúlyozva rendkívüli egyéniségét, kifejező erejét, tiszta formakészítést és uralja az anyagot, akár bronz,

terakotta, vagy akár kő. Gerő Gyula — Julio Gerő — amint a nagy délamerikai sajtóorgánus írja: „ma a buenos ayreszi művészvilág kimagasló egyénisége és elsővonalbeli művésze.”

Samu Gyula, a Metropolitan művésze

Rendkívüli pályafutást ért meg Samu Gyula aradi származású énekművész, aki még jóval a fasiszta háboru előtt Aradon kezdte bontogatni szárnyait. Valóban csodás színezetű hangnnyal és kivételes tehetséggel tűnt itt fel és az első énektanulmányait is itt végezte. Már az első időkben látható volt, hogy a fiatal aradi lírai tenorista isteni adottságaival túlnyomó „szűkebb hazája” határait. Így történt. Még egészen fiatalon Olaszországba került és ott folytatta tanul-

mányait. A zenei körök csakhamar felfigyeltek rá és a szakkörök mint a jövő ígérteit kezelték. Tanulmányai után — Giulio Gari néven — mint első tenorista került a római operához és néhány hónapi sikerek után elérte minden énekes vágyát: a milánói Scala szerződte. Itt is komoly sikereket ért el és a sajtó minden alkalommal a legmelegebb hangon írt énekművészetéről.

Ezekben az években egyre nagyobb tért hódított a fasiszta Olaszország-

ban és a háború réme maradt Európára Samu Gyula — Giulio Gari — befolyásos rokonai segítségével még idejében elmenekülhetett a fasiszta Olaszországból Amerikába.

A tengeren túl már mint jónemű énekest fogadták a hangversenyügynökök és az egyik nyomban nyolc hangversenyre kötötte le. A legnagyobb amerikai lapok elragadtatva írtak Samu Gyula — Giulio Gariról, aki meghódította az amerikai közönséget. Fellépések, hangversenyek, alkerek... Sztokowsky, a világhírű karmester nagy hangversenykörutat rendezett a legjobb zenészekkel és tenoristákkal Giulio Garit vitt magával. „Az est kimagasló eseménye Giulio Gari volt” — írta a Newyork Times. A fiatal tenoristát ezután az egyik newyorki opera szerződtette, majd meghívást kapott a világ legnagyobb operaházához, a newyorki Metropolitanhoz.

Az aradi származású Giulio Gari — Samu Gyulát a newyorki Metropolitan kitűnő és csak egészen nagy művészeknek járó feltételekkel szerződte.

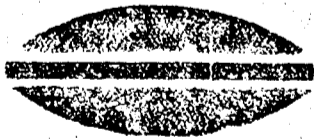
A tehetséges tenorista, mint pályafutásnak minden állomásán, úgy itt is kitűnően megállja helyét. Ezt bizonyítja az a sok elsőrangú sajtókritika, fénykép, újságcikk, amit aradi hozzátartozóinak küld időnként a newyorki Metropolitan aradi származású világhírű művésze.

(p. 1)

Mesarosiu Ioan

üveg- és porcellán áruháza

Eladás nagyban és kicsinyben — Mindenféle üvegáru, edény és ajándék-cikkek bő választéka

A R A D,

Bul. Reg. Maria 20

Telefon: 23-70

Rizshántoló

gépet szállít

Botvinic & Co

BUCURESTI,

Calarasi No. 44.

Telefon: 3-23-06

„A művész szíve nem lehet nyugodt, ha háborus uszítók veszélyeztetik a békét...”

A szovjet filmesek nyílt levele Hollywood művészeihez

LONDON. A szovjet filmesek nyílt levelet intéztek Amerika filmrendezőihez és filmszínészeihez.

„A művész szíve nem lehet nyugodt, amikor háborus uszítók károga veszélyeztetik a békét és az emberi fejlődést”

— mondja a nyílt levél. — Ezért fordultunk Önökhöz Hollywood rendezői, művészei és műszaki személyzete. Az Önök magatartása ellen az utóbbi időben megindított hadjárat csak egy része a reakció világszerte folyó hadjáratának, amelyet a béke és az emberi haladás ellen megindított.

A szovjet filmesek elítélik mindazokat a magatartást, akik az úgynevezett Truman, illetve Marshalli féle segélypolitika propagandájának szolgálatában állnak.

Ugyanakkor szívből üdvözlünk mindazokat a művészeket és rendezőket, akik becsületesen még az üldöztetéstől sem félve híek maradtak eredeti meggyőződésükhöz.

Négy új orvostanár a Bolyai Egyetemen

MAROSVÁSÁRHELY. A Bolyai Egyetem orvostudományi karán négy új tanár foglalta el tanszékeit.

Csete Emília dr. a sebészet tanára lett, aki a dr. Kijáncó D-zsö távozásával megüresedett tanszéket foglalta el, Kronepecher István dr. a bőrgyógyászat tanára, Mooson János dr. az orvosi vegytan tanára, Györy György dr. pedig a szülészeti tanár adó tanára lett.

Miért esett a színvonal?**Kevés a klasszis labdarugó****Howan fejlődhetünk?****Tervszerűbben kell foglalkozni az ifjúsággal****Hiányoznak labdarugó-sportunkból a nagy játékosok méltó utódai****Az aradi „mezitlábás futballbajnokság” alapján szervezzék meg az egész országban az iskolák és az üzemek fiatalját**

A labdarugó idény befejeződött, a csapatok, a szurkolók pihezőre tértek és mindenütt csend borult a néhány héttel ezelőtt még oly hangos futballpályákra. Most a téli szünet alatt mérleget kell készíteni, le kell vonni az elmúlt idény tapasztalatait, hogy ezeket labdarugó sportunk, a tömegek előtt a legnépszerűbb sportág feljavitására fordíthassuk.

Ha végignézzük az elmúlt idény eseményeit, csapataink és játékosaink teljesítményét mérlegetjük, tárgyilagosan megállapíthatjuk, hogy bizony a labdarugás színvonala általában esett. Az élvonalbeli csapataink nem tudták azt a teljesítményt nyújtani, amelynek alapján a futballszínvonal fejlődéséről beszélhetnénk. Erre a leghatározottabb példa az Aradon lejátszott CFR Bukarest-ITA ragadó mérkőzés. Ez az őszi forduló első helyéért folyó küzdelem nagyon gyenge játékot hozott. Hi nem tudtuk volna azt, miszerint a bajnokság két „éllovasa” küzd egymással, joggal hihettük volna, hogy B) ligás csapatok játszanak az ITA stadionjában gyep pázsitján. Mi az oka annak, hogy esett a színvonal — kérdezheti joggal a szurkoló, a játékos, az edző és az egyesületi vezető. Erre pedig szerintünk igen egyszerű a felelet:

nem rendelkezünk megfelelő számu klasszis játékosal.

A háborús évek, a fasizmus a labdarugó sportot is tönkretette, tehát itt is éppen olyan tervszerűen kellett megindulnia az újjáépítés munkájának mint ahogy ez az életmegnyilvánulások minden formájában történik. Hivatott vezetők állnak a futballszövetség, a Népi Sportszervezet és a szak szervezeti sportbizottságok élén és az újjáépítés terén elérünk a labdarugó sport vonalán is sok figyelemreméltó eredményt:

a bajnokságok megszervezése, a külföldi kapcsolatok kiépítése, válogatott csapatunk sorozatos mérkőzései, elpusztult, megrongált stadionok, sporttelepek újjáépítése mind ezt bizonyítják.

Csak egyben nem értünk el százszázalékos eredményt; mint azt előljáróban említettük: a labdarugó mérkőzések színvonala, ércsapataink teljesítménye, ha azt minőségi alapon nézzük, még nem érték el a háborúelőtti nívót.

Az ércsapatokban sokkal kevesebb ugynevezett klasszis játékos rugja a labdát, mint ezelőtt és ez elsősorban közvetlen oka annak, hogy a mérkőzések nívója alacsonyabb és válogatott csapatunk teljesítményét is nyugodtan bírálhat tárgyává tehetjük.

Hiányoznak labdarugó sportunkból Zombori, Bürger, Sfera, Albu, Kotormány, Czinczer, Dehelean, Lakatos, Szaniszló II, Birdea, Beke, Wetzler, Dobai, Schwartz, Kocsis, Praszler, Cioiac, Barbu II, Kovács I, Juhász, Burdán és

még sok klasszis játékos megfelelő utóda.

Természetesen nem elegendő az, ha megállapítjuk, mi okozta labdarugó sportunk színvonalának csökkenését, arra is rá kell mutatnia a tárgyilagossá bíróknak, milyen módon szerezzük vissza futballsportunk nemcsak régi „fényét”, hanem hogyan tudjuk azt úgy

tulszárayalni hogy nemzetközi viszonylatban is a legelső közé kerüljünk. Ezt pedig röviden így kell összefoglalni:

az ifjúság tervszerűbb nevelésének kérdését kell első vonalba emeljük.

A labdarugás a legnépszerűbb sportág és az iskolák, műhelyek fiataljával ezzel a sporttal foglalkozik a legszivesebben. Tehát nagy tömeget lehet be-

kapcsolni az utánpótlás munkájába.

Dolgozzon ki a futballszövetség, a Népi Sportszervezettel, a szak szervezeti sportbizottságokkal nagy átfogó tervet, neves edzők felhasználásával lépésről-lépésre építsék ki az utánpótlás keretét, amely minden sportágnak, így a futballnak is az alapja.

A nyár folyamán Temesvárról és Aradról követendő kezdeményezés indult ki ismeretes, hogy megszervezték az ugynevezett „mezitlábás futballbajnokságokat” és a 12-14 éves kölykök százai rugták a labdát. Bizonyos, hogy ebből a tömegből, ha nem is mindegyik ifjú futballistából válik klasszis labdarugó, a nagy elődök méltó utódai, de egészen valószínű, hogy a szakértők felfedezhetnek olyan tehetségeket, akik évek után teljes mértékben az élvonalba kerülnek.

Az aradi és temesvári kezdeményezést az egész ország területére át kell vonni és a fiatalság tömegét már ebben a korban kell felkapcsolni a labdarugó sportba.

A fiatalság nevelése, az utánpótlás kérdésének megoldása alapja az országos labdarugó sport színvonal emelésének és biztosak vagyunk abban, hogy ezt a kérdést hivatott sportvezetőink teljes mértékben megoldják és a futballsportban is beláthatatlan fejlődés indul meg. (m. s.)

Fabrica de Impletituri si Tricotaje

ARAD,
Penes Curcanul-ucca 7

Telefon: 17-45.

Nem jó a rádiója?

Javíttassa CIA CIS-cégnél

(volt Hammer) Rádiólaboratórium

ARAD, Bul. Regele Ferdinand 27. sz.

BARAR PAL vizvezetékészerei és bádigos

ARAD, Bul. Regele Ferdinand 13. (az udvarban)

Vállalok épületbádigos és szerelési munkát igen előnyös áron.

Hozott anyagból jutányos áron készítünk férfi-fehérműt elsőrendű kivitelben, szolid áron.

Felföldi Sári és Stroia Mária

Arad, Pop Cicio 1. sz., I. emelet

Egy év alatt hétszáz-ezer irástudatlan tanul meg írni-olvasni

A régi, „történelmi” Románia egykor szomorú nevezetessége volt tudvalevően az analfabéták igen magas száma. A népi demokrácia egyik fontos feladatául tűzte ki az irástudatlanság megszüntetését. Ugy az ország vidéki központjaiban, mint a fővárosban számos analitákurzus létesült, amelyek igen szép eredményeket értek el. A nemzetnevelési minisztérium most részletes tervet dolgozott ki az irástudatlanság megszüntetésére. Ez a terv addig marad érvényben, amíg az analfabétizmus felszámolásáról intézkedő törvényt a parlament meg nem szavazza.

A nemzetnevelési minisztérium által kidolgozott terv értelmében 700 000 irástudatlan fogja megtanulni egy év alatt az írást és olvasást. Az akcióban önkéntesen résztvevő tanítók száma az országban már több ezere emelkedik. A minisztérium külön tankönyveket is bocsátott ki a felnőtt irástudatlanok oktatására.

A Vendéglősök Szakszervezete

Kellemes karácsonyi ünnepeket és Boldog Újévet kíván tagjainak és vendégeinek.

Mindentéle bukaresti ügyét, konzulátusi megbízását, utlevél vizuozását elintézi:

„Olympikon”

utazási iroda,

ARAD, Bratianu-ucca 2-4. szám.

Telefon: 20-49.

SZEGFÜ író-gépek

Arad, Bratianu-u. 7

Telefon: 11-44

A demokratikus párságnak részét kell vennie az ország ujjaépítésében

és az egyházakban meg- buvó reakció elleni harcban

A temesvári országos nagygyűlés határozatának legfontosabb része a reakció elleni harc továbbvitele. Luca László pénzügyminiszter az ünnepélyes megnyitáson tartott hatalmas beszédében kijelölte a követendő utat. Rámutatott, hogy a reakció, amely úgy poltikáit, mint gazdasági téren döntő vereséget szenvedett, végső erejét a leggyengébb ellenállás, az egyházak felé fordította. Luca László leplezte az egyház palástja mögött meghúzódó háborús uszítókat, akik a keresztényvallásban a nemzetközi nagytőkét érdekelte szolgálják. A temesvári nagygyűlés felszólalói, köztük a demokratikus párság képviselői is egyhangúlag harcot hirdettek az egyházban meghúzódó reakciós elemek kipusztítására. A nagygyűlés határozata kihangsúlyozta, hogy az MNSz mindig támogatni fogja az egyházak demokratikus törekvéseit, de csak egyfajta egyházat ismer el, a demokratikus állam kereteibe bekapcsolódott egyházat. És irgalmatlan harcot folytat a reakciós maradványok ellen, bármilyen körülményben jelentkezzenek is azok.

A temesvári nagygyűlés nyílt és bátorhangú határozatának következményeként országsszerte megindult egy folyamat, amelynek célja az egyházak és az MNSz viszonyának tisztázása. Az elmúlt hét-négyen Aradon is összehívték az MNSz és a magyar egyházak vezetői közösségi életüknek ezt a fontos kérdését megbeszélni.

Kovács Mihály bevezető szavában ismértette azt a munkát, amelyet az MNSz és a magyar képviselők a demokratikus testvérszervezetek segítségével a magyar egyházak és fűkezeteki iskolák érdekében végez. Utalt az aradi egyházak és az MNSz között mindig fennálló jóviszonyra és kérte papjainkat, hogy vegyenek részt a demokrácia építő munkájában, megtartva minden közösséget az egyházakban megbuvó népelelenség ellenében.

Angay György evangélikus püspök felszólalásában bizalmat ként az egyház részére. „Az igazi egyház — mondta — Krisztus ágójának alapján működik. És a krisztusi igék azonosak a demokrácia mai célkitűzéseivel. Így Krisztus szolgál a demokrácia szolgálatában is kell legyenek. Sokan hajlamosak arra, hogy azonosítsák az egyházat az egyházban még néhol meghúzódó, az átkos múltat visszavetítő maradványokkal. Sokan még gyanakvó bizalmatlansággal nézik munkánkat. Így történt meg, hogy brassói beszédem kezdetétől fölreértették és súlyos támadásban volt részem. Az MNSz központja igazolt és én és papjaim is továbbra is az MNSz-vel együttműködve szolgáljuk a demokráciát.

Páder Ottó Ferenc kihangsúlyozta, hogy az aradi katolikus papok soha nem hirdettek gyűlöletet a szászokról. Eddig is együttműködtek a Magyar Népi Szövetséggel és megtapasztalták minden közösséget azoknak az elemekkel, akik rendelkeztek és rendelkeznek akarják kvóliartani a demokrácia papokat igaz kivétel nélkül, a nép neveléséért. Páder Imrebrer kijelentette, hogy bár hatalmas elfoglaltságuk miatt állig van köztük, de a jövőben is mint a múltban jönni

**BIZTOSITSA PENZÉT,
BETÉVE A ROMÁN NEMZETI BANK
ÁLTAL GARANTÁLT BANKOKBA.**

*Igy nemcsak biztos helyen és bármikor
hozzáférhető helyen lesz pénze, hanem
az ország ujjaépítéséhez is hozzájárul.*

A betétek titkosak és jövedelmet hozók. 5%-al
látra és 6%-al időhöz kötve. Adó, illeték és
kezelési költség mentesek.

ADJÁTOK PÉNZEITEKET BIZALOMMAL A NEM-
ZETI BANK ÁLTAL GARANTÁLT BANKOKNAK

**BANCA NATIONALA
A ROMANIEI**

Comp. Gen. de Pub. 1947

CORSO ARAD Előadások: 11.30, 3, 4.30, 6,
Tel. 23-64 7.30 és 9 órakor.

**KARACSONYKOR a világ két
legjobb komikus**

Bud **Leu**

ABBOT és COSTELLO

a nők ellenségei.

A film telítve humorral, zenével. Ebben a filmben mutatják be a legujabb táncot, „a BOOGIE-BOOGIE”-t

Szerda d. e. 11 órától jegyelővét.

**Szigoruan tilos
a dohányzás a színház
folyosóján**

A rendőrség utasítást kapott a város polgármesteri hivatalától, hogy a legerélyesebb módon is akadályozza meg azt, hogy a színház épületében dohányozzanak. A folyosókon és a lépcsőházakban eddig is mindig tilos volt a dohányzás, de az utóbbi években nem sokat törődtek a nézők a tilalommal. Vasárnap Sabau alpolgármester személyesen tartott ellenőrzést a színházi előadás egyik szünetének ideje alatt és igen sok személyt, akik cigarettáztak, felkért a dohányzás abbahagyására, illetve a cigaretta eloltására. Palincas polgármester tegnap újabb rendeletet küldött a rendőrségnek arról, hogy a mai naptól kezdve a színház épületben tettenért dohányzókra azonnali 200 lej pénzbírságot rójanak ki, amit az illetőknek a helyszínen kell kifizetni.

fognak az MNSz hívó szavára, hogy erőfűlkös mértén szolgálják a demokráciát. Hasonló értelemben szólaltak fel Dónes Béla, Dombi Béla és Bakó László.

Czapos Ferenc titkár és Gutbród Pál gajtófelelős hozzászólásukban rámutattak arra, hogy a magyarság nem jóindulatú szemérséget, hanem országépítő munkájában komoly segítséget vár az

egyháztól és azt, hogy minden erejükkel küzdjenek azok ellen, akik a krisztusi szívetet igéjét a háborús uszító szolgálatába akarják állítani.

Az értekezlet barátságos légkörben ért véget és az ott elhangzottak biztosítékai annak, hogy az aradi egyházak elfogadják foglalnivalót az őket megillető helyet a demokrácia szolgálatában. E. P.

Legujabb

Az amerikai monopoltőke meg akarja szüntetni Berlin főváros jellegét

Az egyesült német munkárpártok felhívása a német néphez

A *Neue Deutschland* december 18. számában az egyesült munkárpártok felhívással fordultak Berlin lakosságához, amelyben rámutatnak arra, hogy Marshall külügyminiszter legutóbbi londoni magyarázata a külügyminiszterek értekezletén csak azt igazolja, hogy az amerikai monopoltőke meg

akarja bontani Németország egységét és meg akarja szüntetni Berlin főváros jellegét.

A kiváltvány azzal védolja a német jobboldali szociáldemokratákat, hogy magatartásukkal alátámasztják az amerikai monopoltőke törekvéseit, melyeket ver-

nek a munkásszolgálat közé és ezzel lecsökkentik a munkásság ellenálló képességét. Rámutatnak arra, hogy Schumacher amerikai látogatása óta Németország felosztása befejezett ténynek tekinthető és ezzel Schumacher árulója lett a német népnek.

Az Uralkodó Bodnaras Emil dr-t nevezte ki hadügyminiszterre

BUKAREST. Ofelsége Mihai király munkájhallgatáson fogadta Vasile Luca pénzügyminisztert, valamint Mihai Lascar tábornok hadügyminisztert. A dél-

előtt folyamán Bodnaras Emil dr. miniszterelnökségi államtitkár jelent meg kihallgatáson az Uralkodó előtt. A bukaresti rádió jelentése szerint Ofelsége

Mihai király, mintán Lascar tábornok más megbízást kap, Bodnaras Emil dr.-t nevezte ki hadügyminiszterre.

Itélkezett a katonai törvényszék a manista összeesküvők második csoportjának bűnperében

BUKAREST. A bukaresti katonai törvényszék kedden délelőtt hirdetett ítéletet a manista összeesküvés második vádlottcsoportja ügyében. A vádlottakat azért vonták felelősségre, mert tudomással bírtak a tamadai szökési kísérletről és azt igyekeztek elősegíteni, a katonai törvényszék a következő ítéleteket hozta:

Boža Romahust (távollettében) öt év fogház, Vulca Petrusca három év, Mandruța Tudor comandor három év, Predan Gheorghe és Lucia Roman pilóták két-két év, Toti Marius és T. H. Avramescu két-két esztendő. Az utóbbi négy bűnletést felfüggesztették. Pop Gheorghe egy

év, Bodca Dumitru egy év, Gafencu Constantin (távollettében) hat hónap, Bodca Eugen hat hónap, Vlad Hăfeganu hat hónap, Negrescu Ioan hat hónap és Popa Alexandru öthónapi elzárás.

Az ítéletet többnapos tárgyalás előzte meg.

Helybenhagyta a törvényszék Bretan Nicolae topházhatóságát

Jelentettük, hogy Bretan Nicolae, volt aradi iparkamarai tanok felelőssége került a napokban az aradi törvényszék szabotázsbírósa elé. Bretannak újabbban ugyanis, mint újaradi vaskereskedőnek keletkezett baja a hatóságokkal, mert kiderült, hogy árúinak egy részét nem jelentette be és másrészt megállapítást nyert, hogy felárt számított. Mindezek miatt az aradi járásbírósa 4 hónapi fogházra ítélte Bretan Nicolaiet, akit mindjárt le is tartóztattak. Felelősség folytán került az ügy a törvényszék szabotázsbírósa elé, amely azonban jóváhagyta a járásbírósa ítéletét.

Új karácsonyi Rapid vonati járat Bukarest és Arad között

Folyó hó 22-én, hétfőn, Bukarest és Arad között új vonatjáratot állítottak forgalomba. A vonat rapidjellegű, ékező- és hálókocsival, helyjegy (tikett) váltása kötelező.

A vonat Bukarestből indul 18.35 órakor, Aradra érkezik 9.46 órakor. Az ellenjárati Aradról 16.20 órakor indul és Bukarestbe érkezik 7.20 órakor.

„PIETATEA”

temetkezési vállalat
Eminescu 30, rendezti a legszébb s legolcsóbb temetéseket

— A MAGANTISZTVISELŐK KÖZLEMENYE. A magantisztviselek szakszervezete f. hó 28-án vasárnap délelőtt 10 órakor Bul. Regina Maria 19 szám alatt tartja új székházának hivatalos megnyitását. F. hó 31-én ugyanott nagy szilveszteri mulatság. Mindeket alkalommal szívesen látja tagjait és vendégeit. A vezetőség.

— ELJEGYZÉS. Forcher Erzsébet és Fehér János jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— A GYÓGYSZERTÁRAK KARÁCSONYI ÜGYELETE. Ma, december 24-én: Kain, Dancu és Tüdös. Csütörtökön, december 26-án: Janka és Szőlősi. Pénteken, december 28-án: Hajós, Weichelt és Tüdös.

C.F.R.-mozi Mosóczi-telep

Előadások 11, 2, 4, 6 és 7.30 órakor.

Karácsonyi műsor!

Üdvözlét Moszkvának

Első románul beszélő és éneklő szovjet film.

SAVOY: Csütörtöki! Országos Premier: Karácsonyi műsor!

Előadások: 10—11.30 Matinek naponta.
3, 4.30, 6, 7.30 és 9 órakor.

Egy új magyar zenés vigjáték.

Kabos Gyula, Turay Gozon,
Bilicsi, Csikós Rozsi

„Ez a villa eladó”

Énekel: Sebő Miklós.

Jegyelőjegyzés szerdától!

ELCSERÉLNEM simonyifalvai 4 hold föld és szőlőskertes házat magyarországi házzal. Özv. Zsori Istvánné, Satul-Nou, Arad-megye. 2775

KETEVEK gyermek mellé szakképzett, gyermekszertő leányt, vagy asszonyt keresek. Németül és románul beszélők előnyben. Piata Avram Iancu 7. II. em.

— KARÁCSONYFAÜNNEPÉLY A TEBA-GYÁRBAN. Tegnap délután a Teba-gyár gyermekotthona a városi szegény gyermekek karácsonyi felkészítésére karácsonfaünnepet rendezett. A gyár kultúrterme már fél 3 órakor zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel. Úgyesen megrendezett előkép, román, magyar, orosz táncszámok, sőt egy balettszám is szerepelt a műsoron, majd meggyújtották karácsonyfa gyertyáit, amelynek világosánál karácsonyi dalokat énekeltek.

— SZAPPANT OSZTANAK KI A LA-KOSSÁG KÖZÖTT. Az ipari és kereskedelemügyi minisztérium szappant utalt ki, amit az elosztóhelyek útján hoznak forgalomba. Az elosztási központ felhívja az összes elosztóhelyeket, hogy még a mai nap folyamán, reggel 8—10 délután 4—6 óra között feltétlenül fizessék be a szappan ellenértékét, mert annak átvétel határidőhöz van kötve.

— EGYETEMI HALLGATÓK FIGYELMÉBE! Az UNSR aradmegyei bizottsága ezúton kéri fel az egyetemi hallgatókat, hogy vegyenek részt a szombat délelőtt 10 órakor a Moise Nicoara liceum dísztermében tartandó gyűlésen. Megvitatásra kerül a progresszív tandíjak kérdése, valamint az egyetemi hallgatók segítsége.

— INGVEN MOZIJEGY. Aki karácsonykor vált Agitot-bérletet egy díjmentes mozijegyet kap. Az Agitot bérlet 50 százalékos kedvezményt jelent és ára csak 100 lej. Bérletváltás Progresszív színházgyűléseknél Bulv. Regina Maria 19. Ünnepeken is.

— MÜSOROS TANCÜNNEPÉLY A KATOLIKUS GIMNAZIUMBAN. Az aradi Római Katolikus Gimnázium barátai és védődiákjai nagyszabásúnak ígérkező műsoros táncünnepélyt rendeznek szombaton fél 5 órai kezdettel az intézet helyiségeiben, a gimnázium felszerelése javára. A kifűnő műsorban F. Rappert Dódi, Thury Ferenc, F. Vass Boriska nővérdékei, valamint a gimnázium növendékei szerepelnek. A rendezőség gondkodik nagyzerű hűdég, meleg ételekről és italokról. Jó zene, tánc és szórakoztató attrakciók biztosítják a hangulatot és azt, hogy aki ezen a mulatságon ott lesz, kifűnően érzi majd magát.

— ELJEGYZÉS. Vizsnyiczai Gaby és Csoty János jegyesek.

— AZ ITA FONODA KULTUR-GARDAIA f. hó 25-én d. u. 4 órakor karácsony első napján műkedvelő előadást rendez a gyár kulturházában. Színpad kerülnék az üzem alkalmazottai által írt és előadott nívós egyfelvonásos színdarabok. Többek között előadásra kerül: Az ITA stadion (magyar nyelven). A dispenzar (román nyelven). Vendégeket szívesen látják.

Arad Megyei Művelődési Központ

WELTINI Xenon fényképezőgép 1:2 lencse és távolságmérővel. Jonet, Cap. Ignat u. 12-a. 2769

ARKORDEON-VÁSÁR a „Tempo” bizományos üzletben: 12-es, 32-es, 48-as, 80-as Hohner-akkordionok leszállított áron. Perzsaszőnyegek, márkás szőcselvények, dísz tárgyak karácsonyi vásárlás. Bul. Reg. Maria 12.

HASZNALT öltönyt, kabátot, ágyműt jutányosan vásárolhat és eladhat Hackerné, Marasesti u. 3. 2306

KASZAB Klára zongorázni tanít a legmodernebb módszerrel. Biztos és gyors eredmény. Tehetségteleknek is. Mérsékelt áron. Jelentkezés délelőtt 3-ig. Episcopiei 9. ap. 3. 2776